

Naročnina listu: =
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . „ 5—
 Četrť leta . . . „ 2:50
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: =
 Celo leto . . . K 15—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

P. n. naročnikom, ki naročnine za leto 1913
 še niso poravnali, javimo, da jim danes zadnji-
 krat pošiljamo Stražo.

Državni zbor.

Dunaj, 12. marca.

Tudi danes so Čehi nadaljevali obstrukcijo. O-
 poldne se je seja prekinila in seniorji so stopili sku-
 paj na posvetovanje. Stürgkh je v tem krogu govoril
 zelo odločno. Rekel je, da pozna samo dva izhoda iz
 sedanje situacije. Prva pot je, da se parlament vrne
 k normalnemu delu in da državi to, kar potrebuje
 sedaj najnujnejše: rekrute in dovoljenje za posojilo.
 Druga pot je, da vlada sama preskrbi za državne po-
 trebščine. To se pravi, s § 14. Če nekateri mislijo,
 da je tudi zavlaščevanje parlamentarnega dela pot do
 sanacije, potem mora vlada temu oporekati in ta tre-
 tja pot se ji zdi nedopustna. Grof Stürgkh bi seveda
 lahko omenil še eno pot in ta je, da vlada demisio-
 nira. S tem bi bila situacija takoj razjasnjena. Toda
 višji in odločilni faktorji sedaj nočejo nič vedeti o kle-
 misiji in to je ravno moč Stürgkhove vlade. Na zgo-
 raj stoji Stürgkhov kabinet prejkoslej močno. V seji
 seniorjev je načelnik Nationalverbanda naznanil, da
 bo v zbornici predlagal kot prvo točko dnevnega reda
 rekrutne predloge. Italijani so takoj protestirali,
 kajti s tem pride njihova fakulteta v ozadje.

Ob koncu seje je dr. Groß res stavil predlog,
 kakor ga je naznanil v seji seniorjev. Vsi Slovenci
 so glasovali za ta predlog, ne da bi s tem zavzeli
 meritorno stališče napram vlačnim predlogom, ampak
 ker pride na ta način drugo čitanje laške fakul-
 tete na četrto mesto dnevnega reda. Dr. Grobav
 predlog je bil sprejet. Lahko so se takoj zbrali, da se
 posvetujejo o nastali novi situaciji. Radikalni ele-
 menti med njimi so za obstrukcijo. Večinskim stran-
 kam očitajo, da so prelomili svojo besedo, ker so jim
 večinske stranke pismeno zagotovile, da pride po fi-
 nančnem načrtu kot prva točka dnevnega reda ita-
 lijanska fakulteta.

Jutri je torej rekrutna predloga prva točka
 dnevnega reda. Nemci so ta dnevni red predlagali,
 ker mislijo, da Čehi ne bodo upali proti tako važne-
 mu predlogu obstruirati. Splošno mnenje pa je, da
 so Nemci še precej naivni. Po kuloarjih razglašajo
 Čehi, da bodo svojo obstrukcijo nadaljevali brez ozi-
 ra na dnevni red. Nationalverband pa hoče baje tu-
 di skleniti, da bo začel s Čehi pogajanja. Če se to

zgodi, bodo Čehi zahtevali, naj se prekine za neko-
 liko dni državni zbor, da se dobi časa za pogajanja.
 To pa je ista tretja pot, katero Stürgkh perhoresci-
 ra. Potemtakem torej sploh ni izhoda in parlament
 bo šel prihodnje dni na velike počitnice.

Dogodki v današnji seji poslanske zbornice so
 bili ti-le:

Predsednik dr. Sylvester je ob 11. uri otvoril
 sejo. V toplih besedah se je najprej spominjal zve-
 stih vojakov, ki so te dni pustili na Ortlerju svoje
 življenje. Omenil je, da so ponesrečenci zvesto izpol-
 njevali svoje dolžnosti in tudi oni, ki so ostali pri
 življenju, so imeli veliko požrtvovalnost in hrabrost.
 Poslanci so se pri njegovem govoru v znak sožalja
 dvignili iz svojih sedežev. Ponesrečencev se je spo-
 minil takoj nato tudi deželno-brambni minister Geor-
 gi in dejal, da je popolnoma izključeno, da bi se ta
 nesreča pripetila radi kakšne pomanjkljivosti v arma-
 di. Cela armada bo ohranila umrlim strelcem vedno
 časten spomin. K besedi so se oglasili nato češki a-
 grarci, ravno tako, kakor pred osmimi dnevi. V drž.
 zbornici ni nič zanimanja, njih izvajanja niso na-
 pravila samoobsebi umevno nikakega utisa. Predsed-
 nik jih je vedno opominjal, naj stavijo formalne pred-
 loge in ko je vsak nekaj časa govoril, jim je po vr-
 sti začel jemati besedo. Prvi izmed njih je govoril
 Dürich in povdarjal, da so bili češki agrarci vedno
 prijatelji armade in ji tudi sedaj niso sovražni. V
 tem pa, da bi prva prišla na dnevni red brambna
 predloga, vidijo češki agrarci nelojalnost. Govorili so
 še Brađač, Hyrs in radikalec Fresl. Slednji je pro-
 sil predsednika, naj on vpliva na Nemce, da bi jen-
 jali z obstrukcijo v češkem deželnem zboru. Ali za-
 čeli so se klici: Sviha! Sviha! Nastal je hrup, ki je
 trajal nekaj časa. Predsednik je ob 12. uri sejo pre-
 kinil, sešel pa se je konvent seniorjev, ki se je bavil
 izključno le s parlamentarno krizo in skušal dobiti
 pot do delazmožnosti poslanske zbornice.

Zborovanje seniorjev je ostalo brez uspeha. Ob
 dveh popoldne se je seja zbornice zopet začela. Go-
 vorili so poslanci Kotlar, Spacek in drugi, katerim
 pa je končno predsednik odtegnil besedo. Nato se je
 razpravljalo o Svihi in njegovi zadevi. V tej stvari
 sta govorila češki socijaldemokrat dr. Soukup in če-
 ški nacionallec Choc. Predsednik dr. Sylvester je iz-
 javil, da do sedaj še ni dovolj dokazov za Sviho-
 v krivdo. Če se bo to zgodilo, bo tudi on soglašal s
 sodbo interpelantov. Nato se je šlo za dnevni red pet-
 kove seje. Predsednik Nationalverbanda dr. Groß

stavi predlog, naj se postavi na dnevni red kot prva
 točka brambna predloga. Nasproti temu pa je Pitaco
 v imenu laških poslancev zahteval, da se postavi
 na prvo mesto predloga o laškem vseučilišču. Pred-
 log dr. Groša je bil sprejet z 181 glasovi proti 147
 glasom. Za predlog so glasovali krščanski socijaleci,
 Nationalverband, Poljaki in Slovenci, proti pa češki
 obstrukcionisti, socijaldemokrati, Rusini in Italija-
 ni. Seja je bila ob štirih popoldne zaključena.

Straža ob Dravi in Savi.

Zastopnik celjskega mesta v štajerskem dežel-
 nem zboru dr. Negri se je drznil v svojem govoru v
 deželni zbornici osumniti lojalnost in patrijotično v-
 danost slovenskega ljudstva ter je svoja protisloven-
 ska izvajanja končal z izrazom dvoma in bojazni, „da
 bi naše vojaške čete, če v resnem trenutku prodirajo
 proti jugu, že ob Dravi ali Savi prišle v sovražno
 deželo.“

To je čisto navadno politično opraviljanje, zo-
 per katero ni težko braniti našega ljudstva. Poslan-
 ci Kmečke zveze so to tudi storili s kratkimi, pa od-
 ločnimi besedami. Zgodovina našega naroda in pose-
 bej zgodovina štajerske nam daje v roke najboljše
 brambno orožje, s katerim lahko takoj zapremo usta
 vsakemu nemškonalnemu klevetniku. Naš narod
 je obranil štajersko, pokrajine ob Dravi in ob Savi,
 pred napadi Obrov, Mažarov in Turkov. Stoletja in
 stoletja je prelival kri ne toliko za svojo korist, ka-
 kor pred vsem za širno avstrijsko domovino in habs-
 burško dinastijo. Naš narod ne hrepeni po drugi dr-
 žavi ali po kaki tuji dinastiji, temveč prepeva ob Sa-
 vi in Dravi cesarsko pesem in nobene izdajalske pe-
 smi. Taka je slovenska avstrijska straža ob Dravi
 in Savi.

Kakšna pa je toliko hvalisana nemška straža?
 V Mariboru je nemško politično društvo za Maribor
 in okolico. Kako stoji to društvo ob Dravi na straži
 za Avstrijo? Koncem februarja je to društvo priredilo
 javno zborovanje, na katero so naši veliki patrijotje
 povabili vsenemškega dr. Ursina iz Dunaja.

Za tega moža je vzor politike in vsakega poli-
 tičnega delovanja v Avstriji nemški kancelar Bis-
 marck, kateri je bil dosleden nasprotnik Avstrije in
 kateremu bodo ti veliki nemški patrijotični stražarji
 čez dve leti ob 50letnici avstrijskega poraza pri Kö-
 nigrätzu najbrž namenili čisto posebne patrijotične
 slavnosti.

Egipt in on je tudi njegov krušni oče. Kaj čuda te-
 daj, če so ga stari Egipčani, Grki in Rimljani po bo-
 žje častili kot sv. Nila. V tem zmislu govori Nil tudi
 Askercu:

Jaz sem sveti Nil — in kdo je več kot jaz!
 Jaz sem ta Egipt rajski vam podaril,
 jaz zelena polja ravna vam ustvaril;
 jaz sem dal vam palmo, žita zlati klas!

Jaz sem oče vaš in deca moja vi!
 Jaz hranitelj večni, dobri vaš sem krušni,
 jaz sem vaš reditelj in vzgojitelj dušni;
 jaz sem vaš učitelj izza davnih dnij!

Jaz bistril sem prvi in jasnil vaš um!
 Jaz učil graditi sem vas bivališča,
 piramide, sfinge, slavna vsa svetišča;
 jaz jeknil sem voljo vam in vaš pogum!

Jaz hlezele svoje prvi sem vladar!
 Jaz sem dal mogočne bil vam faraone,
 jaz sem dal vam modre pisane zakone;
 jaz vžgal v sreih vam za dom sem blagi žar.

Jaz praded vseh vaših starih sem bogov!
 Meni gre zahvala prva in daritev,
 meni slavospev gre sveti in molitev;
 meni gre najvišja slava, čast vekov!

Jaz Egiptu oče sem na večni čas!
 Jaz pravir sem bujni vsega mu življenja.
 Če usahnem jaz, pa vse usahne, jenja . . .
 Jaz sem sveti Nil — in kdo je več kot jaz?

Naraščanje Nila so Egipčani že od nekdaj na-
 tanko merili na merilniku otoka Elefantine v Nilu pri
 Asuanu ter na otoku Roda v Nilu pri Kairi. Ob bre-
 gu otoka Roda je skoro v Nil sam zidan kakor nizek
 stolp, kamor pride tudi Nilska voda. V sredini je pa

PODLISTEK.

V deželi Faraonov.

Dr. M. Slavič.
 (Dalje.)

Nil izvira pri ekvatorju, en pritok še celo on-
 kraj ekvatorja, ter teče do 32 stopinj severne širine,
 ker se izliva v več odtokih v Sredozemsko morje pri
 Aleksandriji. Kaka je ta daljava, se razvidi, če se
 primerja z znanimi daljavami. Od Brežie do Gradca
 je približno ena stopinja severne širine. Nil je tedaj
 32krat daljši, kakor je ta daljava. Od južnega dela
 Evrope pri Kreti, južno od Grčije, ali južne meje
 Španije do severne meje Švedskega je okoli 35 stop.
 severne širine. Nil bi torej v Evropi lahko pretekel
 skoro celo Evropo od juga do severa. Ni se tedaj ču-
 diti, da prebivalci pri izlivu Nilovem niso prišli do
 izvira in torej niso vedeli, kje izvira.

V prvem delu svojega toka ima Nil kot glavno
 ime Beli Nil. Ta je pravi, tako dolgi začetek Nila,
 ki preteče ekvitorialne dežele in Sudan. Pri Kartu-
 mu, glavnem mestu egiptskega Sudana, mu priteče
 Modri Nil iz Abesinije, kjer je vladal Italijanom po-
 sebno dobro znani (decembra 1913 umrl) Menelik.
 Nato teče Nil skozi Nubijo, deželo Etiopcev med Ru-
 dečim morjem in puščavo Saharo. Privzame še samo
 en abesinski pritok Atbara. Potem pa teče skoz 14
 stopinj severne širine, ne da bi privzel kak pritok.

Nil je reka posebne vrste, kakršne ni drugje
 nikjer na svetu. On je napravil obrežja, skozi kate-
 ra teče, rodovitna, in on tudi ohranja te oaze rodo-
 vitne. Brez njega bi bila Nubija in ves Egipt ena
 sama puščava, kakor še je zdaj na levi strani Nila
 puščava Sahara in Libijska puščava ter na desni
 strani ob Rdečem morju Arabska puščava. Skoz to
 puščavo se prerival Nil, preplavljal svoja obrežja
 in jih delal rodovitna. Kakor hitro neha Nil teči, je
 zopet vse puščava, tako da sega Sahara do Rdečega
 morja.

Vsako leto začne namreč Nil naraščati meseca
 junija. Stari narodi niso vedeli zakaj. Zdaj vemo, da
 je malo pred tem časom v ekvitorialnih deželah veli-
 kansko deževje. Takrat začne Beli Nil, ki včasih prej
 tudi skoro celo usahne, naraščati. Iz Abesinije pri-
 drvi z vodo prenapolnjen hudournik Modri Nil, ki
 ima tudi sicer vedno vodo, tako da se Nilova struga
 kmalu napolni. Voda raste, gre čez bregove ter pre-
 plavi obrežja. Najvišje pride ta preplavljena voda do
 12% m nad navadno višino v mesecu oktobru. Takrat
 pa začne voda zopet odtekat. Za seboj pa pusti pov-
 soč kaluže glinaste zemlje, ki jo je zlasti Modri Nil
 priplaval iz abesinskih gor. Nekaj te rodovitne zem-
 lje pusti Nil v Nubiji, večidel pa šele nižje mesta
 Asuana naprej, to je v Egiptu. Tako je Nil v teku ti-
 sočletij nanosil v Egipt te zemlje in ustvaril rodovit-
 na tla, ki so zdaj poprečno 10—12 m globoka. Sever-
 no od Kaire proti izlivu Nila so ta rodovitna tla pre-
 cej široka, kakih 200 km, ter merijo 14.000 kv. km —
 malo več ko celi Slovenski Štajer. Od Kaire navzgor
 pa ta rodovitna tla niso nikjer čez 15 km široka, v
 gornjem Egiptu celo samo 500—1000 m. V celem Egip-
 tu (od Asuana do morja) so pa dolga 1100 km. Tako
 pride, da meri Egipt s puščavami vred 994.300 kvad.
 km, to je trikrat toliko, kakor merijo avstrijske deže-
 le (300.005 kv. km), ali trikrat toliko ko dežele ogr-
 ske krone (324.851 kv. km). Rodovitna tla pa merijo
 samo 33.607 kv. km, blizu toliko, ko cela štajerska in
 Kranjska skupaj.

Toda ta rodovitna tla bi ničesar ne rodila, če
 bi jih Nil vsako leto znova ne namočil. V gornjem
 Egiptu namreč dežja skoro sploh ni, v spodnjem pa
 le redkokdaj v naši jeseni in spomladi. Ta dež bi ni-
 česar ne izdal. Zato mora Nil redno vsako leto svoje
 znanee ob obrežjih obiskati, jim priliti ter jih pogno-
 jiti z novim tovorom iz Abesinije. Da to Nil lažje sto-
 ri in povsod zraven pride, so mu naredili vsepovsod
 vodovode, da, celo mrežo žilic, po kateri pretaka svo-
 jo srčno kri, ki povzroča rodovitnost, rast, cvet in
 sad vsepovsod, kamor pride. Nil je tedaj ustvaril

Kako znajo nemški nacionalci in radikalci brati avstrijsko misel ob Dravi, nam je na omenjenem shodu dobesedno povedal dr. Ursin: „Saj Avstrije ni, temveč samo v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele in zato lahko prostodušno izpovem: Nemec sem, ne pa Avstrijec.“

Kaj ne da, sijajna avstrijska straža ob Dravi in Savi?! Pa ni sam Ursin take vrste stražar, temveč po poročilu „Marburgerce“ so se navzoči ob teh besedah z „velikim odobravanjem“ izjavili za tako patrijotično stražarstvo.

Za kaj pa potem stojijo nemški radikalci na braniku? Kaj je njihov ideal? Tudi to so odkritosrečno izpovedali na svojem zborovanju. Njihov program je: priklopljenje Avstrije na nemško državo, torej — konec Avstrije kot samostojne kržave. Za zdaj so to samo sanje. „Toda če se enkrat“, tako je Ursin zaključil svoj govor, „naš san o nemškem zedinjenju izpolni, bo to najsrečnejši dan prihodnosti. Živela bodočnosti Vsenemčija!“ Tem besedam je sledilo burno odobravanje in predsednik zborovanja se je zahvalil govorniku s „toplimi besedami.“

Nato so sklenili in enoglasno sprejeli resolucijo, v kateri izražajo vsenemškemu govorniku za njegova iz srca zajeta zmagovita narodna in gospodarska izvajanja najsrečnejšo in najtoplejšo zahvalo in popolno soglašanje, obsojajo pa nenemško „črno-rumeno državno politiko“ velikega dela nemških poslancev.

Tak je torej duh, ki je vladal na omenjenem zborovanju in ki obvladuje politično glasilo mariborskega nemštva, kateremu se tudi članja oficijelna nemška politika. Saj je na tem zborovanju govoril voditelj mariborske germanske politike, dr. Orosel, shod pa so pozdravili župan dr. Schmiderer in posl. Wastian in Neger.

Ob koncu zborovanja so vsi stoje zapeli patrijotično brambno pesem — „Die Wacht am Rhein.“ — Tako stojijo ti ljudje ob Dravi in Savi na straži za — avstrijsko misel!

Občenarodni pomen občinske volitve v Trbovljah.

„Slovenski Narod“ priobčuje članke o občinskih volitvah v Trbovljah, ki so dokaz popolne zmedenosti v liberalnih glavah. Priznanja teh dopisov so pač dragocena; prvo je, da so socialdemokrati zakrivil poraz narodne liste v I. razredu in da se je vkljub temu istim v III. razredu prepustilo prosto polje; liberalna stranka se je torej socialdemokratom obesila na škrice, za plačilo pa so jim socialdemokrati v I. razredu dali breo. Dopisnik „Slov. N.“ kvasi nekaj o maščevanju in „prisega“ slovenski javnosti, da se bo ta madež zbrisal s slovenskih Trbovelj. Toda ta modra glava ne pomisli, da je predpogoj tega skupni boj vseh Slovencev zoper socialno demokracijo ali pa zoper rudniško gospodo. Za boj zoper industrijo v Trbovljah pač ni tal, ker ravno industrija je oni vir, iz katerega Trbovlje črpajo svoje gospodarske moči; dokler industrija ne tira nemškonacionalne politike, toliko časa bi bil tak boj v kvar slovenski stvari. Posameznikom seveda ni mogoče predpisovati njih mišljenja, a v občinskem odboru je dosežaj industrija v narodnih vprašanjih postopala pošteno; tudi ni bojazni, da bi se v bodoče

merilo. Ko pride voda do najvišje povoljne mere, takrat je velik praznik po vsem Egiptu. Nekdaj so za ta praznik bogu Nilu darovali device s tem, da so jo potopili v Nilu. Zdaj bojda vržejo le pužo namesto device v Nil.

Zemlja Nilove dežele pa je jako občutljiva. Če pride le nekoliko premalo vode, se občuti že suša; a če količjak preveč, pa voda razdere krasno kakor grede narejene nasade. Zato so že od nekdaj nabirali vodo. Sicer pa povsod itak ne pride voda sama k nasadam. V vodovodih, izkopanih jamah nabirajo vodo. Potem pa jo zajemajo in pretakajo okoli nasadov, kakor jo potrebujejo. Ob progi od Aleksandrije v Kairo smo videli celo vrsto takih zajemalnikov. Voda je curljala okoli grede bombaza, kakor pri nas v žlebi na strehah. Zajemajo pa že od nekdaj vodo na dvojen način. Eni imajo take priprave z dvema drogoma, po katerih se z vedricami zajema voda, kakor pri nas, kjer iz studenca, kakor pravijo, pipljejo vodo. Druga priprava je pa taka, kakor da bi našemu mlinskemu kolesu na vsako lopato privezali vrč, ki bi spodaj zajemal vodo, izvlečen pa jo izlival v to pripravljeno strugo.

Da je v Nilu prava višina vode, so napravili (1885—1890) spodaj od Kaire jez, s katerim ustaviijo Nil ter izpuščajo s 126 vratmi vodo v rosetski in damijski izliv Nila. Velikanski jez, največji na celem svetu, so pa napravili v letih 1898—1902 pri Asuanu. Tam je struga izvanredno široka. Jez sam, narejen ob enem kot most, je 46 m visok, spodaj 30 m in zgoraj 7 m širok. Železnih vrat-zatvornic je 160, ki se dajo električno regulirati. S tem jezm lahko zastavijo 1 milijardo kubikmetrov vode, in vsled tega se lahko zdaj obdeluje 200.000 ha zemlje več kakor poprej.

To je tedaj sv. Nil. Tiho, mirno gre poč nami svojo pot, kakor je hodil že tisoč in tisoč let. Komaj se premika naprej. Če se pelješ čez en, skoro ne opaziš, proti kateri strani teče. Na vsaki strani ob njem se vidijo tuintam gozdiči palm, zopet drugje njive,

to spremenilo, ako liberalci brzda jo nekoliko svojo nestrpnost, ki je znak popolne onemoglosti.

Ostane tedaj samo še boj zoper rudečo internacionalo; brez odločnega nastopa zoper socialno demokracijo bo III. razred ostal, kakoršen je sedaj; zoper sedanji terorizem ter zoper neznačajnost rudečih voditeljev v Trbovljah in Hraščniku bi se morali vsi dobromisleči zediniti v mogočno falango, ki bi bila nepremagljiva. Seveda pa liberalci za tak boj nikdar ne bodo vneti, ker rudeče bratce potrebujejo v boju zoper klerikalnega zmaja. Da pa so Trbovljci teh fraz o klerikalnem strašilu že sili, zato govore vsi znaki. V Trbovljah res treba enkrat odkrito besedo izpregovoriti: ako hočemo napredek v Trbovljah, potem se moramo otresti socialdemokratske more in industriji priznati upliv, katerega si itak brez velikih žrtv more sama priboriti. Da se mora pri tem računati z velikim delom prebivalstva, ki se res krščansko čuti, je samo ob sebi umljivo, sicer se bo ljudstvo samo otreslo svojih rudečih in laži-liberalnih jerošov.

Politični pregled.

Proti italijanskemu vseučilišču in zoper laško predrznost.

Na Dunaju se je vršil dne 11. t. m. shod celokupnega jugoslovanskega dijaštva dunajskega. Shod je otvoril Hrvat Trešić-Pavičić. Prvi govornik je bil daničar Vrtovec, ki je razpravljal o italijanskih nasilnostih na trgovski šoli v Trstu in povdarjal, da Jugoslovani ne morejo privoliti v Trst kot kraj laškega vseučilišča, ker je Trst središče jugoslovanskega avstrijskega ozemlja. Končno so bile sprejete resolucije, v katerih se najodločnejše protestira proti nasilju italijanskih dijakov na trgovski šoli proti Slovanom; zahteva poddržavljenje te šole; opozarja vlado na to, da bi bila italijanska univerza v Trstu edino le torišče italijanske narodne nestrpnosti; pozivlja poslance, da z vsemi sredstvi preprečijo ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu, da preprečijo sploh vsako enostransko rešitev tega vprašanja, dokler vlada ne izpolni upravičenih vseučiliških in drugih šolskih zahtev Jugoslovanov; in naposled še zahteva, da se nemudoma izvede reciprociteta zagrebškega vseučilišča.

Italijanska drznost.

Na visoki trgovinski šoli v Trstu, imenovani Revoltella, ki je od vlade podpirana zasebna šola s pravico javnosti, se nahaja v zadnjem času 78 dijakov in sicer 45 Italijanov in 27 Hrvatov in Slovencev. V svoji drznosti so Italijani hoteli Slovanom prepovedati med seboj govoriti v svoji materinščini. Ker si Slovani kot značajni ljudje pravice do materinščine niso dali kratiti, so nastali nemiri, vsled katerih so bila predavanja začasno prekinjena. V tej zadevi so slovenski poslanci na Dunaju vložili ostro interpelacijo na naučnega ministra, v kateri zahtevajo od pomoči proti laškemu nasilstvu. Italijani so se morali udati in zato so se predavanja zopet začela. Ker pa niso hoteli dati Slovanom zahtevanega zadostčenja, si ga bodo isti priborili sodnijskim potom. Združeni Hrvati in Slovenci se v resnici borijo za narodno stvar in zato tudi zaslužijo tiste priznalne izjave, ki jih dobivajo iz slovenskih in hrvaških po-

krajin, pa tudi iz Češke. Italijani so s tem svojim nastopom pokazali, da je Trst najmanj pripraven kraj za laško vseučilišče.

Hrvaški sabor.

V hrvaškem saboru se vrši adresna debata. Govoril je med drugimi poslanec Starčevićev stranke prava Stjepan Zagorac. Starčević je učil, tako je povdarjal Zagorac, da se da program Stranke prava uresničiti samo, ako se preje razbi je dualizem. Priti mora čas, ko se bodo združile vse hrvaške zemlje v eno državno celoto. To se mora zgoditi ker to je naraven zakon. Že Rimci so uvideli naravno edinstvo teh dežel, da celo Turki so to spoznali in tudi Napoleon je ustvaril Ilirijo. Združenje hrvaških in slovenskih dežel v eno celoto mora priti, ker je to nujna potreba.

Dualizem mora pasti, na njegovo mesto pa mora stopiti trializem. Isto idejo je tudi naglašal posl. dr. Horvat v imenu Frankovcev. Da Hrvatje na temelju dualizma nikdar ne pridejo do svojih pravic, temveč so vedno izpostavljeni nasilju Madžarov, kaže najnovejši naskok Madžarov na hrvaško morsko obal. Ogrski parlament je namreč pred nekaj dnevi sprejel postavbo, ki določa, da se morejo smatrati gotovi deli morske obali kot javna last. Z vso pravico je torej v hrvaškem saboru protestirala proti temu kršenju hrvaških pravic opozicija. Znano je, da spada ta morska obal čisto pod avtonomijo hrvaške vlade. Leta 1881 je že ogrski parlament sklenil, da je razlastitev na hrvaški zemlji skupna zadeva, toda že stari mažaroni so proti temu protestirali, ker je bilo to kršenje hrvaške avtonomije. Razlastitev na noben način ni skupna zadeva, ampak samo hrvaška in zato o tem čisto gotovo ne more ogrski državni zbor nič sklepati. Če pa ogrska ali recimo skupna vlada rabi kak zakon glede razlastitve, morala bi se obrniti glede tega na hrvaško vlado. Ta princip se je že kršil leta 1881 in kakor vidimo zopet sedaj. Ta zakon krši seveda tudi materijelno hrvaške pravice. Pravi namreč, da se gotovo ozemlje lahko vzame za morsko obal. Glede morske obali veljajo na Hrvaškem določbe državljanskega zakonika, ki določa, da je morska obal javna last. Pod morsko obaljo je pa razumeti vso zemljo, ki jo poplavlja morski valovi. Tozadevno kaj drugače ukreniti, je pa poklicana edino le hrvaška vlada. Bomo videli, ali bo hrvaško-srbska koalicija, ki pred hrvaško javnostjo nosi odgovornost za politiko na Hrvaškem, v tem vprašanju nastopala kot braniteljica hrvaških pravic.

Ogrski državni zbor

V ogrski državni zbornici se vrši zanimiva debata o pogajanjih glede sporazuma z ogrskimi Rumuni. Ogrski oligarhi so jeli uvidevati, da v Ogrski ne bo poprej miru, dokler ne bodo tudi prišle nemažarske narodnosti do svojih narodnih pravic. O kakih pogajanjih z ogrskimi Slovani pa noče grof Tisza za sedaj še ničesar slišati. V tozadevno debato v zbornici je tudi posegel poslanec Slovak Juriga, ki je izvajal, da je rešitev narodnostnega vprašanja življenjsko vprašanje cele monarhije. Toda to vprašanje se ne sme rešiti nasilnim potom. O kaki enakopravnosti se more govoriti le tedaj, če bi bili tudi vsi jeziki v državi enakopravni. V interesu države in dinastije bi bilo, če bi prišlo do sporazuma z vsemi narodnostmi na Ogrskem, kajti kar gre Rumunom, gre tudi vsem drugim ogrskim narodom. Ne-

kjer je nasajena v tem času zlasti naši koruzi podobna dura ali pa bombaž. Komaj pa premakne svoje oko od Nilovega srebrnega traka z zelenjem in rastlinstvom ter pogledaš čez piramide dalje, pa ti obliči pogled v puščavi brez meje, brez življenja. Brez življenja? O, glej, tam-le za piramidami, daleč, daleč zadi se solnce odpravlja ravnokar za božjo milost. Obzorje proti zahodu začena izpreminjati svojo barvo od rumeno-vijoličaste do temno-rdeče-goreče barve. Skoz palme, skoz sikomore, skoz piramide, čez Kairo prihaja ta luč. Zdi se ti, da prihaja k tebi po slovo, tako milo, tako nežno, da bi se duh vsedel na te žarke ter poletel tje v molčečo, mir dehtečo puščavo. In vzdih puščave, ta zrak je tako svež, tako čist, tako poseben in krepičen, kakor je bil menda tisti, ki ga je srkal vase prvi človek v prvem jutru stvarjenja.

In čudno! Prvi človek je bil ustvarjen iz prsti. In dežela, ki je imela prvo prosveto, prva kulturna dežela je bila ta, ki je iz prsti od Nila nanošena. Nekaj časa se je mislilo, da bi bil v Babiloniji prvi kulturni narod. Toda dokazalo se je, da babilonski spomeniki niso tako stari. Zato so prebivalci Nila, kolikor se da do zdaj dokazati, najstarejši kulturni narod. Zakaj prvi zgodovinsko znani kralj v Egiptu faraon Mena je vladal okoli 3300 pr. Kr. Toda v tem času so stali Egipčani že na visoki stopinji kulture, kakor moremo to opaževati na umetnih spomenikih iz časa prvih zgodovinskih Faraonov. Nahajajo se pa še tudi spomeniki iz časa pred 3300. letom, ki nas poučujejo o tem, da je bilo v predzgodovinski dobi že staro-egiptsko kraljestvo. Tako je bila v Nilovi deželi že 4000 let pr. Kr. jako razvita kultura.

Ta dežela pa je bila kaj pripravna, da se ljudje v njej stalno naselijo, jo stalno obdelujejo. Obdelovanje je bilo bogato poplačano, ker je zemlja jako rodovitna. Razun za obdelovanje pa je bila ta prst jako porabljava za druge reči. Pred vsem so si že nekldaj, kakor še sedaj, delali iz nje stanovanja, kolibe iz nežgane prsti. Iz nje so si napravljali ognji-

šča, hišno orodje, zlasti vrče, v katerih so imeli in še imajo Nilovo vodo, ki se v njih precej hladna ohrani. Povrh še ima Nil tudi veliko rib za hrano prebivalcev. Tako je razumljivo, da je v tem delu sveta tako zgodaj nastalo urejeno družabno in državno življenje, ki se je v tem prastarem času povzpelo do tako visoke stopinje omike, da jo še zdaj občudujemo in se čudimo, da jo moramo sploh občudovati, to je, da so se spomeniki tako dolgo ohranili.

Najstarejše domače ime dežele je Keme ali Kam, hebrejsko ime je Mizzaim, Grki so jo imenovali Aegyptos. Po tem zadnjem imenu še zdaj Kopti in Turki imenujejo deželo Gypt, Arabci pa Misr. Najstarejši prebivalci so prišli iz Azije, kjer je tekla zibelka vsemu človeštvu. Po Sv. pismu so Hamiti šli proti Nilu. Kot Hamovi sinovi ali potomci se namreč navajajo Kuš, Mizraim, Put in Kanaan. Kušiti so bivali v Nubiji, Mizraimi so prebivalci Egipta, dežele Kama, ki so se kljub različnemu priseljevanju drugih narodov ohranili bistveno čisti v Koptih in deloma tudi v precej pomešanih felahih ali kmetih egiptskih. V Egiptu imamo tedaj to redko prikazen, da en in isti narod z bistveno istim jezikom starih Faraonov živi ob Nilu že 6000 let, 4000 pred Kr. in blizu 2000 let po Kr.

(Dalje prih.)

Smešnica.

S t r g a.

Ribničan prodaja žlice na trgu. Mimo pride pa prijatelj ter ga vpraša:

„Oče, kako gre kaj kupčija?“

„Kako? Tako, kakor pri bolniku: vsako uro 1 žlico.“

P r e v e č l a s k a v o.

Gospodična slikarju: „Prosim vas, naslikajte me v doprski velikosti!“

Slikar: „Nemogoče, ker imate preveč svetle in zapeljive oči.“

smiselno je, če bi se reklo, da je skupni interes Ogrrov in Rumunov, se bori proti Slovanom. Mažarski narod bi se moral postaviti na čelo vsem drugim na Ogrskem bivajočim narodnostim, če noče, da vse narodnosti na Ogrskem ne utonejo v germanstvu.

Sviha — kriv.

Krivda načelnika državnoborskega kluba češke radikalne stranke dr. Švihe, da je bil v zvezi s policijo, oziroma vlado in ji izdajal tajnosti lastne stranke, pa tudi druge, če jih je izvedel, se je dokazala. Narodno-socialna stranka mu je ukazala odločiti državoborski mandat. Šviha je to že storil in je odpotoval s svojo soprogo preko Trsta v tujino. Pravi da v Ameriko, ali v Egipt, ali nekam ob jadransko obalo, da si ozdravi razburjene živce. Svoji stranki je baje obljubil, da nikdar več ne prestopi češke zemlje. Kdaj in če bo prišlo do razprave, ni gotovo; med tem je že tudi Švihov zagovornik odložil zastopstvo, ker se je prepiral o njegovi krivdi. Šviha je že prosil, da se ga kot okrajnega sodnika vpokoji. Žalostno, da se dobe voditelji najradikalnejših narodnih strank, ki se dajo od vlade podkupovati. Sicer pa je Šviha pravceta rastlina, ki je zrastle na mlakužnih tleh svobodomiselstva. Ko se je nesreča zgrnila nad njegovo glavo, je svojemu svobodomiselstvu dal duška z besedami: „Jaz ne verujem na Boga, toda če je pravica na svetu, bom dokazal svojo nedolžnost.“

Albanija.

Princ Wied je post tot discrimina rerum v soboto prispel v Drač. Mesto ga je sprejelo z vsemi častmi, ki mu jih je moglo ponuditi. Sedaj išče albanški knez ministre. Ministrsko predsedništvo je ponudil Turkhan paši, bivšemu turškemu velikemu vezirju, poslaniku v Petrogradu. V deželi vre zavoljo vprašanja o glavnem mestu. Med severnimi Albanci je razvita zelo velika agitacija, da postane glavno mesto — Skader. Še nevarnejše vre na jugu, kjer upor Grkov še ni strt, temveč se še celo vedno bolj razširja.

Volitve v Španiji.

Iz Madrida se poroča, da je dosedanji izid volitev sledeči: 199 konservativcev, 95 liberalcev, 21 radikalcev, republikancev in socialistov, 8 neodvisnih, 4 katoličani in 20 raznih strank. Nemiri so se vršili v Malagi, Oviedo in Bilbao. Zlasti resni spopadi so se dogodili v mestu Benagalbon, kjer je tudi zmanjkalo enega orožnika in je bilo ranjenih več oseb; dalje v Bilbao, kjer je bil ranjen policijski šef. Aretirali so jih mnogo.

Proti oboroževanju Rusije.

Nemce spreletava groza zavoljo ruskega oboroževanja in njihovi listi sedaj tako-le premišljujejo: Rusija ima osobito napram Avstro-Ogrski take odnose, ki so komaj še prenesljivi za samostojno in ne vazalno državo. In tudi Nemčiji mora biti jasno, da je prišel tisti moment, ko rečemo: do sem in ne več dalje! Evropske vlade in narodi si morajo biti pa v svesti, da je mera koncesij sedaj dopolnjena. Vsakemu nadaljnjemu oboroževanju Rusije moramo povedati absoluten veto in s trdno voljo, če to ne bi šlo, apelirati na meč Čeravno bogata Nemčija še dolgo časa lahko denar tja meče, Avstrija ne bo mogla dolgo vzdrževati 600.000 mož. Mogoče vlada že na Dunaju in v Pešti nazor: Rajši konec s strahom, kakor strah brez konca. Kakor se vidi, se Nemci zelo bojijo Rusije in ni misliti, da bi bil kmalu konec tega strahu. Toliko pa bi vendar tudi Nemci morali biti pravični in priznati, da je Nemčija sama sprožila pospeševanje evropskega oboroževanja, ker je lani nenadno in močno pomnožila svoje vojaško stanje in izpopolnila bojno orožje. Če so sedaj Rusi uravnali svoje korake za Nemčijo, bi to Nemci kot trezni politiki morali vedeti naprej. Dva sovražna soseda se na vso moč trudita, ne samo da si ohranita ravnotežje med seboj, temveč da nadkriljujeta eden drugega. Pošast panslavizma, ki jo je lani nemški kancelar Betman-Hollweg slikal na steno, se je začela maščevati.

Cesar Viljem, cesar Franc Jožef in prestolonaslednik.

Cesar Viljem in cesar Franc Jožef se sestane ta dne 23. marca v Schönbrunn, dne 24. marca pa se sestane ta cesar Viljem in prestolonaslednik Fran Ferdinand v Miramaru, odkoder odplove potem nemški cesar s svojo jahto v Benetke.

Avstrija in Črnagora.

Na prelazu Metalka v Bosni je prišlo do spopada med avstrijsko in črnogorsko mejno stražo, avstrijska je streljala in sta bila dva Črnogorca ubita, štirje pa ranjeni. Govori se, da je imel sicer avstrijski poveljnik, ki je dal povelje streljati, formalno prav, drugi pa zopet sodijo, da je mednarodni običaj drugačen. Mejni spori so povsod pogosti, reši se jih pa diplomatičnim putem. Sicer pa se je ta zadeva že rešila sporazumnim putem. Črnogorski okrajni predstojnik Ramadanović, v čegar okrožju se je zgodila zadeva pri Metalki, je povabil namreč okrajnega predstojnika v Čajnici Schreiberja k razgovoru o dogodku na kraju, kjer se je dogodek izvršil. Tam je izrekel Ramadanović svoje obžalovanje nad dogodki ter izrekel upanje, da se bo zadeva mirno in sporazumno rešila. Schreiber je odgovoril, da je to mogoče še le, če odpokliče Črnagora svoje čete, ki jih je že zbrala nasproti Metalki. Ramadanović je nato odredil, da so se črnogorske čete umaknile, nakar so se

odstranile tudi avstrijske čete. Stražnico in pot pri Metalki pa je zasedel en voj bosansko-hercegovinskih čet.

Zopet špijonaža in veleizdaja.

V sredo je bil pred dunajskim garnizijskim sodiščem obsojen radi špijonaže nadporočnik 4. huzarskega polka Artur Jakob v degradacijo in v težko poostreno ječo 17 in pol leta.

V Lvovu se vrši za šest tednov določen proces proti Rusom Bendasjuku, Koldri, Sandoviču in Studini, ki so obtoženi veleizdaje, ker so razdeljevali ruske knjige, skrbeli za nastavljanje ruskih učitelje in preskrbovali dijakom ruske štipendije. Zaslišanih bo bojda 96 pri.

Iz socialne demokracije.

V zadnjih sejah centralne zveze socialdemokratskih strokovnih zvez v Nemčiji je bilo oznanjeno, da je tudi v preteklih dveh mesecih tekočega leta opažati veliko nazadovanje članov. Skupno nazadovanje udov od julija 1913 znaša 48.000.

Raznoterosti.

Osebnost. Pretečeni teden je promoviral na graški univerzi doktorjem vsega zdravilstva gospod Anton Čede iz Griž pri Celju.

Iz južne žel. Na novo so sprejeti naslednji aspirantje: Arbek Adolf Prevalje, Hrska Franc Vrba ob jezeru, Dežman Srečko Zagrado, Klenovšek Karl Zalog, Pere Josip Slov. Bistrica, Tertinek Franc Borovnica, Tominec Stanislav Videm-Krško; premeščeni so: adjunkt Truska Julij iz Loža v Maribor glavni kolodvor, revident Oppitz Edmund iz Gratweina v Celje, adjunkt Hojs Franc iz Bistrice v Auer, adjunkt Kezele Andrej iz Zaloga v Ljubljano; pristavi Hlebec Jožef iz Račjega v Lipnico; aspirantje Gonza Franc iz Niederdorfa na Pragarsko in F. Moser iz Laškega v Vordenberg.

Iz poštne službe. Poštar Mihael Strauss v Križevcih na Štajerskem je premeščen na lastno prošnjo za poštarja v Rajhenburg.

Iz učit. službe. Na trirazredni mešani šoli v Vurbergu pri Ptuj, III. plačilni razred, je razpisana služba učit. ljece; prošnje do dne 31. marca. — Na slovenski šoli v Št. Ilju v Slov. goricah je kot začasna učiteljica nameščena gđe. Kirar; gđe. Rošker je bila prestavljena na slovensko šolo v Karčovin-Lajtersperg.

Demonstracije na dunajski živinozdravniški visoki šoli. Dijaštvo na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju je priredilo velike demonstracije. Vzrok je sledeči: Kakor znano, je uprava živinozdravniške visoke šole še sedaj v rokah vojnega ministrstva. Še rektor in profesorji so odvisni od vojaških oblasti. Pred dvema letoma so se na tej šoli upeljali tudi vojaški tečajji za podkovske mojstre. Proti temu je dijaštvo že večkrat protestiralo, ali zaman. V pondeljek pa je dijaštvo zopet vstalo in izdalo parolo, da bode motilo predavanja, dokler se tečaj ne sistira. Ko so prišli dijaki v torek v šolo, so bila vrata zaprta. Za to so pa vdrli v avlo. Nemir je postajal vedno večji. Ker se dijaki niso hoteli umakniti in so vstrajali pri svojih zahtevah, je vojaštvo šolo z orožjem izpraznilo. Policija je aretirala 20 dijakov, nekaj je pa bilo lahko ranjenih. Dijaštvo bo vstrajalo do zadnjega.

Za ločitev Avstrijske Šlezije od vratislavske dieceze. Krakovski občinski svet je sklenil soglasno, povodom smrti kardinala Koppa opomniti Poljski klub na to, naj bi storil pri vladi energične korake, da bi se Avstrijska Šlezija ločila od vratislavske škofije in se tešinski kraj prikloni škofiji v Krakovu.

Nadzorovanje izseljevanja. Notranje ministrstvo je s 1. marcem ustanovilo centralni urad za nadzorovanje izseljevanja. Organi tega urada imajo pravico, od vsakega tu- in inozemca zahtevati, da se izkaže, kdo je in s čim se preživlja. Pazili bodo, da se ne bo kršila vojaška dolžnost in ščitili izseljence pred izrabljanjem.

Volitev solnograškega knez nadškofa. Iz Solnograda se čuje, da se bo vršila volitev naslednika dr. Katschthalerja še pred veliko nočjo in sicer že v četrtek, dne 2. aprila. Solnograški kapitel ima, kakor znano, pravico, sam voliti knez nadškofa. (To se bo zato že zgodilo pred velikim tednom, ker se bo po veliki noči sešel v Rimu konzistorij. Do tedaj pa more biti že volitev solnograškega nadškofa izvršena, da se potrdi.

Kranjski dež. zakonik v novi obliki. Doslej je izhajal kranjski deželni zakonik od pamtiveka sem z nemškim naslovom na prvem in slovenskim na drugem mestu. Sedaj je prvič izšla številka s slovenskim naslovom na prvem mestu. To je zasluga deželnega glavarja dr. Šusteršiča, ki je v tem smislu posređoval pri vladi.

Kmečki strah je povzročil veliko škodo, ki že znaša baje 16 goved in 80 ovac; če cenimo gove do povprečno po 480 K in ovce 30 K, znaša škoda skupno okrog 10.000 K, ki jo bo menda država poravnala. V Brücklu pa je preteklo leto napravil „kmečki strah“ škodo samo na polju okoli 10.000 K. V Gradcu so temu požrešnežu pregledali želodec in čreva. Mislilo so, da mu bodo v želodcu našli kaj strupa, ki mu je bil nastavljen, pa se ga je srečno izognil. Dognali so, da je bila zadnja njegova pojedina srna, od katere mu je v želodcu obležalo nekoliko kosti in kosmate kože. Nadalje so našli v njegovi drobovini

8 trakulj in ostanke od 4 trakulj; imel je torej gotovo kakšnih 12 trakulj. Najdaljša trakulja je bila 88 cm dolga, najkrajša pa 26 cm. Tako je torej ta požrešna mrcina morala rediti sebe in zajedno trakulje v sebi in te olajševalne okolščine se morajo vzeti v poštev, če se obsoja njegova velikanska volja požrešnost.

Umrli je dr. Leopold vitez pl. Link. V četrtek predpoldne je umrl graški odvetnik dr. Leopold vitez pl. Link, član gosposke zbornice, komtur Fran Josipovega reda, bivši deželni odbornik štajerski, v 75. letu svoje starosti.

Pedagog dr. Förster zapusti Dunaj. Znani profesor na modroslovni fakulteti dunajski in velik krščanski pedagog dr. Förster odide v Monakovo na vseučilišče. Pretekli petek je jemal v predavanju o verski kulturi slovo od svojih slušateljev. Končal je z pozivom za kulturno spravo med Nemci in Slovani v habsburški monarhiji. Govoril je nemški madini in ravno Nemci naj si zapomnijo stavek, katerega je izustil mož globoke izobrazbe: „Slovan ne sme Nemcu v Avstriji veljati za dednega sovražnika. Ne pojte pesmi: Die Wacht am Rhein, temveč drugo pesem n. pr.: Bratje, roko si podajmo v zvezi!“ Tako je govoril Nemec, ki ni okužen od strankarstva, ki ni fanatik, ampak poln visokih idealov, ki gleda daleč v bodočnost.

J. S. Z. V seji načelstva J. S. Z. dne 2. sušca se je odobrilo poročilo blagajničarke gospe Leop. Dolenčeve o računskem zaključku in o bilanci leta 1913. Organizacija je štela koncem leta 1913 58 skupin s 4770 člani. Podpor se je izplačalo 23.142 K 22 vin. Rezervni sklad, to je premoženje Jugoslovanske strokovne zveze v gotovini, je znašal koncem leta 1913 25.881 K 28 vin. — Zahvala se izreče načelstvu Slovenske Straže, ki je s svojo munificenco omogočila, da se je nastanil organizator tovarniš. Wk. Zajc kot delavski tajnik in se podredil načelstvu štajerskega okrožja v Mariboru. — Soglasno se je še sklenilo, da ustanovi J. S. Z. železničarski odsek in se je odobril poslovnik železničarskega odseka. Sestava in vodstvo železničarskega odseka se poveri g. nadrevidentu Tertineku.

Nemška kultura. „Berliner Tagblatt“ piše: V pretečenem letu je bilo na Nemškem 10.546 sodnijsko dokazanih slučajev trpinčenja otrok. Toliko slučajev je namreč prišlo pred sodišče. Koliko je pa ono število slučajev, ki sploh niso prišli v javnost, pa zna sam Bog. Orodja, ki so igrala pri teh 10.546 malih mučenikih svojo hudodelsko vlogo, so bila: goreče svetilke, kladi, podkovani čevlji, železni lonci, šivanke, škarje, jermena in sekire. V enem samem letu 10.546 sodnih slučajev zaradi zverinskega trpinčenja otrok v blaženi Nemčiji pač najbolj označuje nemško kulturo.

Abstinentje se poklonijo papežu. Italijanski list „La Nuova Crociata“ javlja v 3. številki, da bo sv. oče med 22. in 30. aprilom sprejel odposlanstvo protialkoholnih bojnikov celega sveta. Dan avdijence se še določi pozneje. Udeleženci morajo priti v Rim najpozneje zvečer 21. aprila. Pridruži se lahko vsak abstinent. Želeti je, da bi tudi nas Slovencev bilo čim več. Če kdo gre iz štajerskega, se naj priglasi pri mariborski „Sv. vojski“, da bomo drug za drugega vedeli.

Apostoli treznosti. Protialkoholno društvo „Sv. vojska“ v Mariboru je razvilo z novim letom živahno agitacijo. Zgodno nedelo, dne 8. t. m., je bilo v Mariboru kar troje predavanj o nezmernem zavzivanju alkoholnih pijač. Profesor dr. Kovačič je predaval v prostorih pomočniškega društva za mariborsko občinstvo, bogoslovci in semeniščani pa so imeli v svojih zavodih predavanja. Od novega leta naprej je nad polovico gospodov bogoslovcev in semeniščanov popolnih abstinentov. Tudi več drugih gimnazijcev in učiteljskihnikov se je vpisalo v „Sv. vojsko.“ Razveseljuje, da se je postavila naša učeča se še mladina v prvo vrsto med apostole treznosti. To nedeljo je imela velik uspeh s svojim predavanjem tudi gđe. Antonija Štupca pri Sv. Marku niže Ptuja, koder je pridobila za abstinenco 101 deklet in pa žen. Prihodnjo nedeljo ima ravno tam predavanje za moške profesor dr. Kovačič. Upajmo, da bo tako gibanje storilo kmalu konec strašno nezmernemu pitju zloglasnega ptujskega šnopsa. — Po pridigi patra Elpidija v Mariboru se je oglasilo tudi veliko nemških mariborskih katoličanov za abstinenco. Mariborski pastor Mahnert ima že več let precej močen abstinenčni krožek „Guttemplerjev.“ Dne 18. t. m. pride iz Gradca vseučiliščni profesor dr. Ude, da konstituirajo za nemške katoliške Mariborčane abstinenčno sekcijo protialkoholnega društva „Kath. Kreuzbündnis“, ki ima v Nemčiji in Avstriji že veliko udov. — Svoje pisarno ima „Sveta vojska“ v Mariboru v Koroski cesti št. 10. Kdor želi pristopiti, ali hoče govornikov za svoj kraj, naj se oglasi na ta naslov!

Na delo! Mnogo je podružnic Slovenske Straže, ki krasno delujejo in uživajo vsled tega obče priznan sloves. Ali koliko jih je žalibog, ki malodane spijo in so, kakor da jih ne bi bilo. Ali ni to žalostno, če ni življenja, če ni gibanja, kjer bi to moralo biti? Ali ne zahteva tega naša vest, ali ne gori v našem srcu večna ljubezen do rodne grude? V župnijah, kjer pa še ne more delovati Slovenska Straža, tam narodni delavci skupno z združenimi močmi vsi na delo, na čelo si postavite moža predelavca in ustanovite takoj podružnico Slovenske Straže. Naj bodo nam vzgled Kranjci, ki so zopet ustanovili novi 2

podružnici, namreč v Podlipi pri Vrhniku in v Nabrežini! V nas samih je rešitev slovenskega doma, v nas samih odločitev usode slovenskega rodu!

Duševne bolezni v balkanski vojski. Na petem mednarodnem kongresu za skrb duševno bolnih je imel ravnatelj srbske umobolnice v Belgradu dr. Subotić jako zanimiv referat. Razpravljal je o duševnih boleznih, ki so se pojavile zaradi balkanske vojske l. 1912-13 v srbski, bolgarski, grški in črnogorski armadi. Bilo je umobolnih: 102 Srba, 165 Bolgarov, 29 Grkov in 15 Črnogorcev, skupno torej 301 mož v okoli 1.250.000 mož broječih armadah balkanskih držav. Če primerjamo te številke in podatke z drugimi modernimi vojskami, vidimo da se duševne bolezni niso pomnožile, kar se je pač pričakovalo. V balkanskih vojskah je bilo 0,25% umobolnih, v rusko-japonski vojski 2%. Rekord glede umobolnih je pa dosegla vojska, ki so jo imeli Nemci v Južni Afriki proti Hotentotom, namreč 5%. Vzrok, da je bilo tako malo slučajev teh bolezni v lanskim vojskah tiči v tem, ker so balkanski narodi jako utrjeni in tudi ne posebni prijatelji — morilca alkohola.

Razstava. Obrtniško in poljedelsko razstavo prirede leta 1915 v Lipnici. Protektorat sta prevzela štajerski cesarski namestnik grof Clary in dež. glavar grof Attems.

25. mednarodni evharistični kongres v Lurdu. Predsednik stalnega odbora za mednarodne evharistične kongrese, namurski škof Heylen, in predsednik krajevnega pripravljalnega odbora v Lurdu, — tarbsko-lurdski škof Schöpfer — sta v lepem pismu povabila k letošnjemu kongresu vse škofole na katoliškem svetu. Tajništvu stalnega in krajevnega pripravljalnega odbora sta pa razposlali potrebna navodila in pojasnila vsem škofijskim delegatom. Glasom tega dopisa bodo vstopnice za kongres izdajali udeležencem edino le škofijski delegati. Vstopnice bodo dvojne: eno po 5 frankov, ki bodo upravičevale za dostop k vsem sejam in priredbam kongresa, druge po 10 frankov, ki zagotovo vrhu navedenega tudi prejem tiskanega poročila o kongresu. Kar se tiče stanovanj, je krajevni odbor po dolgi posvetovanjih sklenil, da prepusti skrb za stanovanja udeležencem samim. Ob enem je izrekel upanje, da lurdski in pa okoliški hotelirji kongresistov ne bodo odirali. V zadnji seji krajevnega odbora je poročal grof Štefan Beauchamp, da vsled ministrske odredbe, ki je izšla za časa viničarskih nemirov v južni Franciji, glasom katere francoske železnice ne smejo ne za politične in ne za verske kongrese izdajati znižanih vozniških listkov, odboru ni bilo mogoče doseči 50 do 65% znižanja vozniških cen, kakor se je doslej dovoljevalo romarskim vlakom. Vendar se je po dolgem prizadevanju posrečilo doseči 20 do 40% znižanje. Za čas od dne 25. marca do dne 13. oktobra letos je že človek naznanjenih v Lurdu 65 posebnih romarskih vlakov. Za časa kongresa, to je od dne 22. do dne 26. julija romarski vlaki — vsled odredbe francoskih železniških družb — ne bodo vozili.

Za bolnišnico. Za nameravano bolnišnico usmiljenih bratov v Žalcu so obljubili podpore sledeče župnije, občine in vasi: občina trg Ljubno 500 K, trg Rečica 500, posamezniki v trgu na Vranskem K 1393, posamezniki v trgu Mozirje 314, občina Dramlje 200, občina Mislinja 100, občina Skomer 100, občina Činžat 50, občina M. Reka 50, občina Slatina 30, občina Smolinci 10, občina Ključarovi pri Ljutomeru 50, občina Škofljavas 100, občina Tinje 100 K, občina Zreče 300, posamezniki v Zrečah 360, občina Sv. Peter v Savinjski dolini 200, posamezne vasi: Sv. Peter v Savinjski dolini 344, Zgornje Grušovlje 450, Spodnje Grušovlje 250, Zgornje in Spodnje Roje 415, Podlog 399, Dobrišavas 180, St. Andraž n. Polzelo 565, Pesje-Preloge 62, Lokarje-Sv. Rozalija 158, Črnlince 43, Kameno 43, Podgorje-Hrušovec-Sibenek 186, Ločica pri Vranskem 157, Prekopa 290, Čepelje 68, Stropnik 30, Šmihelj nad Mozirjem 154, okolica Mozirje 918, Polzela 202, Založe 393, Ločica-Breg-Orovavas 359, Podvin 304, Gotovlje 969, Socka pri Novicrkvi 67, Čreskova-Velikaravna 36, Novačerkev-Polže 143, Medlog-Lopata 132, Arclin in okolica Vojnik 379, Trnovlje pri Celju 180 K in 15.000 zidarske opeke, Zgornja Hudinja 81 K, Gorica-Ruše pri Žalcu 410, Čret 61.40, Škofljavas 214, Ričiškavas-Podgora 158, Ljubnica pri Vitanju 175, Brezje 145, župnija Sv. Jernej pri Ločah 378, Sv. Vid pri Planini 300, Sv. Lovrenc v Slov. goricah 260, Sv. Lovrene na Dravskem polju 430, Zgornje Pletanje 68, Sv. Pletanje 45, Velika Nedelja 83, Sv. Križ pri Ljutomeru 60, Koprivnica 254, posojilnica Vitanje 150, posojilnica v St. Juriju ob južni železnici 100, posojilno društvo pri Sv. Trojici v Slov. goricah 50 K. — Vse tiste, ki imajo namen, za ta dobroteljni zavod kaj obljubiti ali kaj doseči, bodisi pri občini ali posojilnici, pa še to niso storili, še enkrat prosimo, naj se odločijo in naznanijo nameravano svoto na provincijalnih usmiljenih bratov v Gradec. Vsem dosedanjim dobrotnikom pa izreka vodstvo iskreno zahvalo.

Hrvaški napisi. V novejšem času so se v Opatiji odpravili javni napisi, dosedaj pisani v laškem in nemškem jeziku. Napravljene so samo hrvaški napisi. Tudi na carinskem uradu v Voloski se rabijo samo hrvaški formularji. Vendar enkrat!

Policijski psi za bosansko žandarmerijo. Uprava bosanske žandarmerije je nakupila v Berlinu deset psov, ki se pa bodo morali še dresirati, predno bodo mogli nastopiti svojo službo. Namerava se po-

lagoma vse žandarmerijske postaje v Bosni in Hercegovini preskrbeti s policijskimi psi.

Za sv. postni čas se toplo priporoča molitvenik: Marija, žalostna mati. Dobi se zopet v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane v rudeči obrezi K 1'50, v zlati obrezi pa K 2'— Po pošti 20 vin. več.

Mala pevka. to je igra za ljudske odre, se dobi samo pri založništvu v Smartnem pri Celju, od koder se razpošilja samo proti predplačilu.

P. n. gg. katehetom naznanjamo, da ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru velikansko zalogo obhajilnih podob najrazličnejših vrst popolnoma po tovarniških cenah. Čč. gg. naj takoj zahtevajo vzorce, ki se jim brezplačno dopošljejo.

Gradec. Slovensko katoliško izobraževalno društvo Kres v Gradcu vabi na prireditve dne 15. marca 1914 v dvorani restavracije „Goldener Stern“, Sparbersbachgasse 65. Spored: petje, igra v 4 dejanjih: „Kazen ne izostane“, šaloigra v 1 dejanju „Krčmar pri zvitem rogu“, prosta zabava s šaljo pošto, godbo, korijandoli itd. Začetek točno ob štirih popoldne.

Knjigovodski tečaj. Od 7. do vstevši 10. aprila t. l. se vrši na deželni kmetijski šoli v St. Juriju ob juž. železnici VI. knjigovodski tečaj za kmečke posestnike. Udeleženci tečaja dobe na zavodu brezplačno stanovanje (za plačilo tudi hrano). Manj premožni dobijo lahko štipendije po 10 K, za kar pa je treba že prositi v prijavi. Prijave k temu tečaju se naj vpošljejo do dne 28. marca t. l. na ravnateljstvo deželne kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel.

J. S. Z. priredi v nedeljo, dne 15. suša te-le shode: zjutraj ob osmi uri se vrši shod v Celju pri „belem volu“, pop. ob 3. uri pa v Trbovljah v Društvenem domu. Delavci in delavke ter rokodelci, vsi ta dan na shode, da se pogovorimo o važnih zadevah te prepotrebne organizacije. Govornik pride iz Maribora (V. Zajc).

Za Slovensko Stražo je nabral gospod kaplan Casl na gostiji Janežič-Jurkovič K 21.10.

Štajersko. Mariborske novice.

Iz porotne dvorane. Pred tukajšnjo poroto se je pretečeni pondeljek zagovarjal 19letni viničarski sin Jakob Korošec, doma iz Mestnega Vrha pri Ptuj, zaradi pcestnega ropaj. V noči dne 17. novembra pretečenega leta je napadel nekega Jožefa Nereca, s katerim je nekaj poprej popival v šnopsarni Hutterja v Ptuj, na okrajni cesti, ki pelje iz Ptuja proti Mestnemu Vrhu. S kladivom ga je tako dolgo udrihal po glavi, da se je Merc zgrudil nezavesten na tla, nakar ga je Korošec oropal. Vzel mu je 7 K v denarju in nekaj usnja, katerega je kupil v mestu. Porota je Jakobu Korošcu prisodila 4 leta težke ječe. — Istega dne je tudi stala pred sodiščem Mar. Caf iz Karčevine pri Ptuj zaradi umora svojega novorojenega nezakonskega otroka. Ker je Caf pred 8 leti umorila že enega svojega nezakonskega otroka in je bila že takrat kaznovana s 3 leti ječe, ji je tokrat porota prisodila 6 let težke ječe. — V torek je pa sedel na obtožni klopi 28 let stari Jakob Markrep iz Rakot, obtožen hudodelstva poskušenege umora in javnega nasilstva, ker je grozil lastnemu očetu s samokresom. Nasilnežu so prisodili 2 leti težke ječe. — V sredo in četrtek se je pa vršila obravnava proti Janezu Petreni, doma iz Bratonešic, ker je z arzenikom zastrupil svojo ženo in hčeko, da bi mogel poročiti neko drugo žensko. Otroka so sicer še rešili, a žena njegova je pa izdahnila v groznih mukah. Petrena je sicer tajil vse, toda pomagalo mu ni nič, porota ga je spoznala za krivega in sodni dvor ga je obsodil na smrt na višalah.

Slovensko gledališče. V nedeljo, dne 22. suša 1914, ob pol 8. uri zvečer, se vprizori, kakor smo že poročali, krasna zgodovinska slika „Quo vadis?“ Igra se vrši v štirih dejanjih in šestih slikah. Nastopili bodo rimski vojaki, kristjani in kristjanke v najlepših kostumih iz rimskih časov. Živo se bode predstavljalo strašno preganjanje kristjanov ob Neronomem času. Kdor je že videl igro „V znamenju križa“, ta si more približno predstaviti igro „Quo vadis.“ Ker se igra ne bo ponavljala zaradi pomanjkanja časa, kaj si je to pot vsakdo ogleda.

Prijet vlomilec. Kakor smo že zaključili poročali, je bil izvršen v trgovino zlatarja Ilgerja v Gosp. ulici v noči od petka na soboto drzen vlom, pri čemer je vlomilec odnesel dragocenosti v vrednosti 20 tisoč kron. Dne 9. t. m. so v Gradcu prijeli nekega železniškega poduradnika Adolfa Muzek v trenutku, ko je hotel zastaviti v graški zastavljalnici nekaj dragocenih prstanov, ker so sumili, da Muzek te-le dragocenosti ni pridobil poštenim potom. In res so v stanovanju Myzeka v hiši štev. 44 v Tegetthoffovi ulici, in sicer na podstrešju, našli v nekem z zemljo pokritem loncu shranjen zavitek, v katerem se je našla še skoraj vsa ostala Ilgerjev ukradena zlatnina. Iz teh okoliščin se sklepa z vsjo gotovostjo, da je bil Muzek vlomilec v trgovino Ilgerja. Sodnijska preiskava bo pa dognala, če je imel še tudi morebiti kaj sokrincev.

Prošnja. Že lansko leto smo se potem „Straže“ obrnili na srca naših rodoljubov, da pomagajo mariborskemu odseku Orlov do nabave lastnega telovadnega orodja. Odsek ima velik delokrog in je velikega pomena za obstoj in razvoj slovenskega življa ob meji. — Kot krščanska mladinska organizacija vrši prevažno nalogo za propagando krščanske misli in slovenskega imena. Ker pa odsek ne razpola s primernimi denarnimi sredstvi, je seveda njegovo delovanje zelo oteženo. Prosimo torej p. n. rodoljube in pa denarne zavode, da nam naklonijo primerno podporo v svrhu nabave telovadnega orodja! Nasprotniki podpirajo svoje mladinske organizacije, ker vedo, da, čigar je mladina, tega je bodočnost!

Rodoljubi! Pokažite dejansko svojo ljubezen do cve-ta slovenske domovine, do naidebudne mladine, ter nam priskočite na pomoč! — Mariborski tel. odsek Orlov.

Požar. V torek zvečer ob 8. uri je izbruhnil požar v trgovini krznarja Blaža Rogina na Grajsk. trgu. Vkljub temu, da se je posrečilo ogenj v razmehoma kratkem času udušiti, ima Rogina blizu 3000 kron škode. Rogina je bil zavarovan proti ognju. Kot vzrok požara se navaja, da je nekdo iz neprevidnosti vrgel v stran tlečo cigareto ali pa neugašeno vžigalico.

Nemška sparkasa je imela v pretečenem letu celih 13.312 K manj čistega dobička, kakor v prejšnjem letu. Številke govorijo.

Celjski rogl

Umrli je železniški zdravnik dr. Franc Premšak, nekdanj zdravnik v Konjicah, rojen v Vojniku.

Kalvarija v Celju. Kapelice na potu k cerkvi sv. Jožefa se bodo zdaj vendar le dale popraviti. Mestni urad dolgo ni dal dovoljenja, dasi bi bil dolžan skrbeti za kras tega prijaznega grička. Zdaj so se dobile razne podpore, tako da je upati, da se kaple primerno popravijo.

Celje. V nedeljo, dne 8. t. m., se je vršil pri „Belem volu“ občni zbor Izobraževalnega društva, katerega so se udeležili večinoma samo mladeniči in mladenke, a ravno ti po svoji požrtvovalnosti so porok, da bo društvo še nadalje lepo prospevalo. Društvo ima tamburaški zbor in telovadni odsek Orlov, ki oba posebno v zadnjem času prav živahno delujeta; na novo se je ustanovil gledališki odsek. Govor gosp. učitelja Levstika je bil jako zanimiv, poljuden in zabaven, tako, da je bila k sklepu soglasna želja: Gospod Levstik naj pride pogosto med nas z enakimi govori.

Ptujske novice.

Smrtna kosa. Dne 9. t. m. so pokopali 79letnega umirovljenega gimnazijskega slugo Franca Sar-nica.

Občni zbor naše kmečke posojilnice se je vršil v četrtek, dne 5. t. m., ob primerni udeležbi. Zavod je mlad, a napreduje od leta do leta. Kljub temu, da je lanskó leto mnogim starim posojilnicam prizadajala denarna kriza marsikatero težkočo in so iste zviševale obrestno mero za posojila na 6%, 7, da, celo še 8%, je naša kmečka posojilnica obdržala 6% obzestno mero za posojila in je bila najcenejši denarni zavod v Ptuj. Zaupanje ljudstva do mladega kmečkega zavoda najboljšo potrjuje dejstvo, da so ljudje že mnogo več vložili kot dvignili. Iz poročil načelstva in nadzorstva smo posneli, da vsi funkcionarji vestno vrše svoje dolžnosti in skrb za procvit zadruge. Po končanem dnevnem redu nam je podal gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak marsikatero skušnjo iz časa denarne krize in govoril o pospeševanju dela za ljudski blagor. Zborovalci so zadovoljni z vspehi svojega zavoda obljubili i v bodoče za njega napredek delovati.

Volitev v Rogoznici. Poraz Štajerčancev. Pri občinskih volitvah v Rogoznici pri Ptuj so pogoreli Štajerčjanci na celi črti. Za župana je bil izvoljen gospod Jožef Brenčič, brat našega državnega posl. gospoda Mihaela Brenčiča. V odbor ni zlezal prav nobeden Štajerčjanec. Slava zavednim slovenskim volilcem!

Trnovec pri Ptuj. (Požar.) Dne 8. t. m. proti 8. uri zvečer so zgorale poslopja kmetom Murko, Sitar in Kralje. V trenutku so bila vsa poslopja v ognju. Škoda znaša 36.000 K, zavarovalnina pa le 7200 K. Vzrok požara je neznan, govori se pa, da je ogenj zanetila zlobna roka. Kmetje, zavarujte svoja poslopja za primerne svote!

Ptuj. Dijaška kuhinja. V prvem tečaju tekočega šolskega leta so darovali za to kuhinjo: 50 K klub naprednih slovenskih akademikov v Celju; 25 K posojilnica v Makolah; po 20 K: J. Fleck, prošt, dr. T. Horvat, odvetnik in Andrej Jurtela, profesor v Moskvi; po 10 K: okrajna posojilnica v Ljutomeru, J. Klasing, odvetnik v Gradcu, Anton Kolarič, profesor, Josip Poplatnik, župnik na Polensaku, Fr. Toplak, c. kr. davčni uprav. 8 K Melh. Zorko, kaplan na Hajdinu; 7 K neimenovan za kruh sv. Antona; po 6 K: dr. Ivan Fermeve, odvetnik, profesor dr. Josip Komljaned, Janez Toman, župnik na Hajdinu; po 5 K: posestnik Arnuš, Kazimir Bratkovič, notar, A. Brenčič, trgovec, dr. Tone Gosak, odvetnik, dr. Anton Gregorec, zdravnik, Lad. Jerše, davčni oficijal, Anton Jurca, komerc. svetnik, neimenovan po prof. Kolariču, Oton Ploj, notar v Črnomelju, Ferd. Psunder, mestni vikar, dr. Sagadin, c. kr. sodnik, A. Senčar, trgovec, dr. Bela Stuhce, zdravnik; 3 K Pij Vakselj, kaplan; po 2 K: posestnik Druzovič, Fr. Koser, poštar v Juršincih, gđč. Zalika Muršec, L. Sagadin, uradnik, gospa M. Zupančič, veleposestnica; po 1 K: mag. pharm. Benkovič, deželni vin. inštruktor, J. Zmahar; živila so darovali: Drevenšek, Druzovič, Firbas, Lenart, Majerič, Peterčič, Pihler in Tašner. — Odbor se zahvaljuje vsem p. t. dobrotaiikom ter prosi še z naprej blagohotnih podpor.

Ptuj. Kmetijska podružnica za ptujsko okolico priredi na praznik, dne 19. suša, ob 9. uri predpoldne, pri gospej Zupančič v Ptuj zborovanje govedo in konjerejev ptujskega okraja. Namen je poizvedeti, kakšne bike in žrebece zahtevajo z ozirom na pasmo. Izražene želje se bodo predložile merodajnim krogom. K zborovanju pride tudi zanesljivo gospod živinorejski nadzornik Martin Jelovšek, ki bo predaval o živino in svinjereji; zato vabi vse gospodarje in gospodinjice ter pričakuje prav obilno udeležbo — odbor.

Ptuj. Prijazno vabimo na shod D. Z. na Jožefovo, pop. po večernicah, v društvenih prostorih. Na sporedu je mnogo zanimivega: predavanja, govor o abstinenci, postni prizor „Marija žalostna, prosi za nas!“ in drugo.

Ormoške novice.

Odstop župana. Dosedanji župan J. Kautzhammer je odložil čast župana baje zaradi bolehnosti —

zato so ga pa imenovali častnim občanom. Posle župana izvršuje sedaj znani dr. Delpin.

Občinskim očetom v premišljevanje! Vprašamo gospode okrog magistrata, kdo izmed njih je poklican skrbeti za stavbeni in obrtni red ter opravljati posle stavbenega komisarja? Kolikor nam je znano, opravlja vse te posle občinski tajnik. Če je mož za to poslovanje tudi upravičen, ne vemo. To pa za gotovo vemo, da mož tega posla ne razume ter o kakem stavbenem redu za Stajersko niti pravega pojma nima. Če je treba, stavbenega dovoljenja ali pa po končanju stavbe kolavdacije iste, je za stavbo Nemca vse v redu, nasprotno pa se delajo Slovencu vse mogoče ovire. Naše trditve lahko podpremo z neštetimi dokazi. Pa tudi v higieničnem oziru bi lahko marsikaj navedli, kjer je treba nujne remedure. V bližini magistrata, skoro po najbolj živahni ulici, teče večkrat gnojnica čez cesto. Tega pa gospod tajnik ne vidi. Včasih gorijo luči po mestu ob sedmi uri zjutraj, drugekrat pa po noči luči iz bogve kakšnega vzroka ugasnejo. Dovoljujemo si to kritiko kot davkoplačevalci v prepričanju, da imajo naši groši isto veljavo kot nemški. O krivicah, ki se nam Slovencem gode v Ormožu, pa bomo še govorili, posebno hočemo že enkrat izvedeti, kdo je v Ormožu prav za prav — župan!

Ljutomerske novice

Umrli je tukaj dne 10. t. m. gospa Mar. Babnik, tržanka in mati ministerijalnega svetnika gosp. dr. Janko Babnika in gospoda Ludv. Babnika, načelnika Ljutomerske posojilnice. Naše sožalje! Naj blagi materi sveti večna luč!

Orel prav lepo napreduje. Naši vrli in ponosni fantje nočejo nič imeti opraviti z neznačajnim svobodomiselnostvom, ki se v boju zoper krščansko mladino poslužuje laži in goljufije. Naši mladeniči dobro vedo, da je za nje prostor edino le pod krščansko in slovensko zastavo, ki jo krepko dviga naš Orel. Zato se ne zmenijo za liberalne psovke in zabavljice, ker so docela prepričani, da liberalci drugega ne znajo, kot lagati in zmerjati. Krščanski, slovenski fantje, naprej!

Drugi kraji.

Ruše. Dne 9. sušca se je vršil tukaj dobro obiskan občni zbor podravske podružnice Slovenskega planinskega društva. Poročila so zanimala poslušalce, ki so se prepričali, da društvo napreduje in da stoji kljub dragi stavbi Planinke še vedno na trdnih nogah. Pri Sv. Urbanu se boče postavil razgleden stolp. Dva zaslužna gospoda sta se imenovala ustanovnikom. Govorilo se je še o bodočem delovanju.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Tridnevni kmetijski-knjigovodski tečaj od dne 2. do dne 5. marca se je pri nas prav dobro obnesel. Gospod Holc, tajnik c. kr. kmetijske družbe v Gradcu, se je v svojih predavanjih posebno oziral na osebno dohodnino. Udeležencev je bilo samo 14, pa so bili ti tem bolj vstrajni. Tači tečaji bodo v prihodnosti tem bolj potrebni, da znajo gospodarji pregledati svoje gospodarstvo in znajo tudi pravilno napovedati svojo osebno dohodnino.

St. Jurij v Slov. goricah. Dne 7. sušca je mirno v Gospodu zaspal blagi mož Lenart Lorber, kmet v Jurjevškem dolu, v 82. letu svoje starosti, in spreviden s sv. zakramenti za umirajočce. Že dve leti je bolehal, a bil je zelo potrpežljiv v svoji bolezn. Bil je vedno treznega življenja, čez 40 let cerkveni ključar, mnogo let občinski odbornik, ob enem svetovalec. Bil je dalje okoli 20 otrokom krstni in birmiski boter in 20 let naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ V njegovi hiši se je rad molil rožni venec, sovražil pa je slabo časopisje in sploh vse, kar je bilo nepoštenega. Bil je zelo priljubljen mož in daleč na okoli znan, kar je pokazal njegov pogreb. Spavaj sladko, blagi mož, dokler se zopet ne vidimo tam nad zvezdami!

Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 22. p. m. so se vršile pri nas volitve v bolniško blagajno. Do sedaj so komandirali ta zavod šentlenarčki veliki Nemci: Senekoviči, Slaviči itd., dasi so tudi Slovenci. Sedaj pa smo se zedinili Slovenci ter šli na volišče vsi, izvzemši par tukajšnjih ljudi, kateri so vse drugo, samo Slovenci ne. Zmaga bi bila naša, tu pa so jo poruntali naši „purgarji“ ter nas izključili z raznimi nepostavnimi sredstvi od volitve. Eden od komisije, neki lončar, nas je celo imenoval „bindišce“. Seveda so se na našo zahtevo sestavili zapisniki, katere smo vsi podpisali in vposlali smo pritožbo na glavarstvo in sodnijo. Lenartkim velenemcem pa povemo odločno, da par privandrancev ne bo komandiralo slovenskega okraja!

Sv. Ana na Krembergu. Že zopet prihajajo vesti, da želi nemški Šulferajn na Ščavnici kupiti hišo ter si tam ustanoviti mučilnico za ubogo slovensko dečo. Žalibog, moram reči, da se za to posebno dva najbolj mučita, vriniti nam šidmarkovce. Njih imeni za zdaj zamolčim, pa v prihodnje že preskrbim, da se ne bodo mogli izkazati. Ali se boste podpisali? Kakšne posledice ima to za vas? Če nečete verovati, vprašajte Šentlenartčane; oni vam bodo lepo razložili, kakšna so ta germanska nebesa. Prepričajte se!

Sv. Ana v Slov. gor. Naše Bralno društvo še prav lepo napreduje; pa napredek bi bil še uspeš-

nejši, če bi imelo za to potrebne prostore, kakor jih imajo naši sosedje. Pri nas bi šlo vse bolj žaltavo, ker smo na hribu, kamor še nihče za drag denar ne rad pelje, ne da bi nam kdo zastoj kaj peljal. Lesa je malo, opeke blizu ni dobiti, denarja je malo; na meji smo, braniti bi se morali, osobito sedaj, če — Bog nas varuj! — dobimo Šulferajna; radi bi nas žive požrli. Treba je torej, da začnemo resno misliti na svoj obstanek. Dobro misleči slovenski farani anovski, ki lahko kaj utrpíte, pomagajte nam do Društvenega Doma, če drugega ne bomo zmogli, bo pa lesen. In vi domačini, ki prebivate v tujini, žrtvujte se za nas, bodisi v kakršnikoli obliki; za vse vam bomo hvaležni!

m Sv. Benedikt v Slov. gor. (Razno.) Bralno društvo je dne 8. svečana priredilo pri Sv. Lenartu veselico s predstavo igre: „Krivoprišežnik“. Dobiček gre v prid našemu novemu Društvenemu Domu. — Na pustno nedeljo pa smo imeli doma veselico z dvema predstavama. Tokrat je bil obisk klavirn. Vzrok slabo vreme, posebno pa neznansko blato, ki ga najdeš le v Slovenskih goricah. Razun tega je strašila ljudi tudi povodenj, ki je nastala vsled naglo se tajačega snega. Nekateri naših igralcev radi povodnji, ki je pokrila na Drvanji vse mostove, zvečer skoro domov ne bi bili mogli. — Letošnji hud mraz pri nas ni ostal brez posledic. Ljudje so zelo bolehal in umirali, dvakrat smo celo po 4 mrliča naenkrat položili k počitku. Težko bolna še leži naša vrla sotrudnica pri Bralnem društvu, Lizika Kurbus. Revica se je prehladila in je dobila silen revmatizem ter je veliko pretrpela. Sedaj se ji, četudi le počasi, obrača na bolje. — Novega krčmarja in obenem peka dobimo. Pride od Sv. Jurija ob Pesnici in se piše Kappel. Govori se, da je član Südmarke. — V soboto, dne 7. marca okoli 3. ure popoldne prišla je od severo-vzhoda silna nevihta z bliskom in gromom, kar je v tem času nekaj nenavadnega. V Benediškem vrhu je udarila strela v visoko hrusko tik ob hiši Marije Zvernikove. Še lanskih 2 nesreč vsled strele nismo porabili, pa se nam letos že zopet ponujajo, in to tako zgodaj.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 3. marca, ob drugi uri zjutraj, je neizprosna smrt pokosila nadepolnega mladeniča dr. Ivana Klobasa v najlepši dobi 27 let svojega trudopolnega življenja. Pokojnik je izvršil z dobrim uspehom gimnazijo v Mariboru. Posebno veselje je kazal za jezike. Že v II. gimnazijskem razr. se je začel učiti raznih tujih jezikov, kakor: italijansčine, češčine, francoščine in se je med gimnazijskimi študijami lotil skoro vseh evropskih jezikov. Po dokončani gimnaziji se je posvetil pravu. V začetku drugega leta visokošolskih študij se ga je lotila neizprosna jetika in bil je med visokošolskimi študijami celo leto v zdravilišču Hörgas in je vključ temu izvršil državne študije z odliko in je prvi izmed vseh tovarišev dosegel doktorsko lovoriko. Vsled bolezni je moral svoj ideal, stan, na katerega se je pripravljajl že celo gimnazijo, pustiti in je prosil po dovršenih rigorozih k c. kr. finančni direkciji v Trst. Tu in potem v Gorici je kljub svoji bolezni kazal tolike zmožnosti, da bi že lansko leto dobil samostojno vodstvo finance na kaj zdravem otoku Veliji, kar bi gotovo veliko pomoglo njegovemu zdravju. Toda, drugače je sklenila božja previdnost. Previden s sv. zakramenti je po velikem, dolgem; toda izvanredno potrpežljivem trpljenju mirno zaspal v Gospodu. Pogreba, katerega je vodil njegov brat, duhovnik v bogoslovju, se je udeležilo razun domačih častitih gospodov duhovnikov vse učiteljstvo obeh šol in šolski otroci, kar je bilo zelo gniljivo. Tudi raznih tujcev je bilo videti. Častiti gospod kaplan Kramaršič je v prekrasnem nagrobnem govoru ganil srca vseh. — Blagemu rajnemu želimo, da bi mu bila zemljica lahka in edino to nas tolaži, da se spet vidimo enkrat nad zvezdami. V miru počivaj, dragi Ivan!

Sv. Marko niže Ptuja. Protialkoholno predavanje gđc. Štupca zadnjo nedeljo je imelo dober uspeh. Udeležba je bila velikanska, mnogo jih ni dobilo prostora. Priglasilo se je lepo število žen in mladenk za popolno abstinenco, v vsem 102. Prihodnjo nedeljo, dne 15. marca, bo imel tukaj predsednik „Svete vojske“, profesor Kovačič, cerkvene govore in popoldne predavanje za može in mladeniče.

Račje. (Sami Nemci.) Tle dni je imela tukajšnja podružnica nemškega Schulvereina svoj občni zbor in volitev v odbor. V odbor so bili izvoljeni: zdravnik dr. Ryzienski, učitelj Smole, F. Jeglitsch (Jeglič), Fr. Planintz (Planinc), nadučitelj Krek in učit. Jožef Sernok, torej sami čistokrvni Nemci iz tevtoburških gozdov!

Spodnja Polskava. (Obesil se je.) Dne 9. t. m., nekako ob 5. uri popoldne, se je obesil v svojem stanovanju posestnik Janez Hrašnik. Vzrok samomora ni znan.

Slov. Bistrica. (Nadebuden fant.) Orožniki so prijeli nekega 15letnega Štefana Falež, doma iz Sp. Polskave, in ga izročili sodniji v Slov. Bistrici, kjer se bo moral zagovarjati zaradi hudodelstva nenravnosti in ropu. Ker je rano začel, še utegne — daleč spraviti!

Rogatec. (Svinja usmrtila otroka.) Zakonska F. in J. Drobnič v Dobrini sta se podala za kratko časa od doma; med tem se je pa njuna dveletna hčerka Terezija igrala na dvorišču, kjer je bilo tudi več svinj. Neka svinja je napadla otroka, mu odtrgala iz lica, nog in rok velike kose mesa, da se je videlo do golih kosti. Ko sta Drobnič prišla domov, se jima je nutil grozen prizor. Hčerko je svinja obgrizla do

smrti. Po groznih bolečinah je otrok izdahnil. Oba zakonska se bodeta zagovarjala pred sodnijo. Stariši, pazite na svoje otroke!

Sladka gora. Kaj živahno je bilo zadnje nedeljo v naši društveni sobi. Vršil se je občni zbor Bralnega društva, mladinskih zvez in podružnice Sl. Straže. Kakor povsod, stopa tudi na Sladki gori krepko na plan zlasti mladina. Predsednik Martin Krajnc omenja, da so neopravičeni vsi vzroki, ki so društveno življenje zamorili. Nujno potrebno je, da se v tem oziru izvrši srečen in plodonosen preobrat. Kaplan g. Ivan Bosina oriše v daljšem govoru namen našega izobraževalnega dela, obrazloži načela, po katerih se naj v bodoče razvija društveno življenje, polaga zlasti mladini na srce, da se z vso silo svojega nadepolnega mladenega življenja poprime izobraževalnega dela. Po volitvi posameznih odborov je v častnem številu vstopila zopet zlasti mladina v krog društvenih članov. Nato spretno predraša pesem: „Slovenkam“ mladenka Rozalija Stiplošek, mladenč Mihael Gobeč pa se oglasi z „Žalostno pesmijo šnopsarjev“, ki jih žalibog ne manjka tudi na Sladki gori. Zato pa bo s tem večjo vnamo skrbel mladi pevski zbor, da bo odmevala tudi vesela pesem po sladkogorskem svetu. — Soditi po veselem in zanimivem razpoloženju na občnem zboru, je trdno upati, da se bo v ljubkem objemu s svojo naravno sestro oglasila pri nas tudi nežna društvena pomlad z vsem svojim zelenjem in cvetjem, ki naj svoj čas tudi rodi zaželjene sadove!

Ponikva ob južni železnici. Zoper občinske volitve dne 2. in dne 3. t. m. se je vložil v imenu narodno-napredne stranke priziv. Kaj več prihodnjč.

St. Jurij ob južni železnici. Od dne 7. do vstevši dne 10. aprila t. l. se vrši na deželni kmetijski šoli v St. Juriju ob južni železnici VI. knjigovodski tečaj za kmečke posestnike. Udeleženci tečaja dobe na zavodu brezplačno stanovanje (za plačilo tudi hrano). Manj premožni dobijo lahko štipendije po 10 K, za kar pa je treba prositi že v prijavi. Prijave k temu tečaju se naj vpošljejo do dne 28. marca t. l. na ravnateljstvo deželne kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel.

Sevnica. (Požig iz maščevanja.) Posestniku J. Romihu v Gorici je zgorela viničarija z vso viničarsko opravo vred. Uničenih je tudi več hektolitrov vina. Škoda znaša več tisoč kron. Požar je zanetil iz golega maščevanja neki Janez Pimpolšek iz Rasteca. Izročili so ga sodniji v Sevnici.

Sv. Frančišek Ks. Tukaj se je od dne 28. svečana pa do dne 8. sušca vršil sv. misijon. Vodili so ga častiti gospodje misijonarji od sv. Jožefa pri Celju. Ljudstvo se je v obilnem številu udeleževalo sv. misijona, zlasti impozantno je bilo v nedeljo popoldne ob sklepu, ko se je vršila z Najsvetejšim procesijo. Liberalcem ni bilo od kraja povšeči, da se je ta misijon priredil, potem so se ga pa že privadili, samo to jim ni bilo prav, ko se je povžarjalo, da so farizeji bili pradedi sedanjih liberalcev. Dal Bog, da nam bi sv. misijon v duševnem oziru mnogo koristil, gospodom misijonarjem pa za njihov trud in požrtvovalnost iskrena zahvala!

Gomilsko. Dne 15. februarja se je vršil občni zbor bralnega društva na Gomilskem. Udeležba je bila obilna, zlasti od mladine. Govoril je predsednik društva župnik Grobelšek o važnosti samoizobrazbe sploh, zlasti za mladino, ki je zapustila šolo. Povabljen je bil gospod dr. Veble iz Celja, ki je v enournem govoru prav poljudno razpravljajl o delovanju naših društev za versko, narodno in socialno izobrazbo slovenskega ljudstva. Pristopilo je precej novih udov. Izvolil se je po večini stari odbor, ki hoče v bodoče še bolj intenzivno delovati, zlasti ker ima sedaj svoje lastno prostore v Gasilnem domu in svoj nov oder.

Vransko. (Vlom.) V gostilno Tomaža Novak v Ločici pri Vranskem je dne 1. t. m. nekdo vlomil in sicer med časom, ko so bili vsi pri rani sveti maši. Odnesel je Novaku mesa, klobas, denarja itd. v gotovi vrednosti 100 K. Skrbnemu zasledovanju vranskih orožnikov se je pa posrečilo izslediti vlomilca in sicer v osebi nekega vaganta Antona Bolte. Kradel je kakor sraka po vsej Savinjski dolini ter preživljal z ukradenim blagom neko ničvredno baburo v Izlaskih na Kranjskem. Novaku ukradene reči je skril v vrečo v nekem gozdu. Orožniki so pa to izsledili, izročili ukradeno blago Novaku, Bolteta in njegovo baburo so pa izročili sodišču, kjer bosta imela dosti prilike premišljevat i 6. in 7. božji zapovedi.

Rečica ob Savinji. Pretekle dni smo živeli v znamenju občnih zborov naših združnih organizacij. V nedeljo sta bila občna zbora kmetijskega društva in posojilnice, v ponedeljek pa biškopijske zadruge. Vsi občni zbori so bili dobro obiskani in so nam podali sliko o našem gospodarskem napredku in o združnem duhu, ki vlada v naši fari. Občnih zborov v nedeljo se je udeležil nadrevizor Vlad. Pušenjak, ki nam je poljudno razložil računsko zaključke, posegel v tu in tam živahne debate in dal navodila za nadaljnjo delo. Iz računskega zaključka kmetijskega društva posnamemo, da je isto prejšnje okrog 122.000 K za blago, znaša torej dnevni skupiček nad 300 K, kar priča o tem, da se člani v obilni meri poslužujejo društva. Društvo je odplačalo lansko leto 7000 K dolga in če bo 4—5 let tako gospodarilo, bo brez vsakega dolga in bo še imelo okrog 50.000 kron čistega premoženja. Posojilnica napreduje leto za leto, promet znaša že skoraj 1.000.000 K, hranilnih vlog ima nad 870.000 K, posojilnica ustreže vsem zanesljivim prosilcem, a ima še nad 360.000 K odviš-

nega denarja. Posojilnica daje za hranilne vloge po 4½% obresti, za posojila zahteva 5% obresti, dela torej le s ½% dobička, a je vendar napravila dobička nad 1900 K ter ima rezervnega zaklada okrog 18.000 kron. Tudi bikorejska zadruga, na katere obč. zboru sta govorila gospod živinorejski nadzornik Jelovšek in njegov asistent Župane, kot naša najmlajša zadruga lepo uspeva in kaže ljudstvo za njo veliko zanimanje.

Soštanj. (Volitev župana.) Za župana je bil izvoljen Franc Woschnagg (Vošnjak), za občinske svetovalce pa Filip Jauče, Adolf Orel, dr. H. Lichtenegger in Viktor Hanke. Sami pristni Nemci!

Prihova. Na Jožefovo, dne 19. t. m., je občni zbor naše hranilnice in posojilnice. Dnevni red je običajen. Može in žene, pa tudi mladina, pridite popoldne po večernicah korajžno v nrađno sobo, da izveste, kako se gospodari z vašim denarjem.

Slovenjgradec se že tudi boji proporca. Občinski svet je dne 4. t. m. sklenil prositi deželni zbor in vse nemške poslance, da jih obvaruje v gospodarstvu mesta.

Sv. Barbara v Halozah. Za Slovensko Stražo je nabral domači gospod župan Anton Stumberger v občini Gruškovec ob priliki letnega računa 3 K. Čast vrlému županu in občini. Haloze le za Slov. Stražo!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na Jožefovo, dne 19. marca, priredi bralno društvo poučni shod z govori, deklamacijami in petjem. Vsi župljani se uljudno vabite k obilni udeležbi.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Za Slovensko Stražo se je nabralo: 1. dekleta pri veselici dne 26. decembra 1913 s prodajanjem šopkov 8.30 K; 2. na sedmini Uršule Zunko 5.60 K; 3. gospod okrajni živinozdravnik H. Hinterlechner 1 K; 4. svatje na gostiji Pernat-Beranič v Spodnjih Pletterjah 12 K; 5. na gostiji Peršuh-Napast v Zg. Pletterjah 17 K; 6. na gostiji Drevenshek-Beranič v Zg. Pletterjah 14 K. Vsemogočni naj novoporočence obilo blagoslovi ter stoterno poplača rodoljubne darovalce in darovalke!

Vešica. V gostilni gospoda Jožefa Berlingerja v Vešici, fara Vurberg pri Ptuj, se je v neki veseli družbi nabralo 2.20 K za Slovensko Stražo. Živio!

Konjice. Na Jožefovo vsi može na shod. Govorijo naši poslanci.

Zreče. Tukajšnje pol. društvo „Straža“ bo dne 19. sušca, to je na Jožefovo, po prvem opraviu cerkvenem imelo občni zbor. Počastila nas bodeta, če ne zabrani kakšen zadržek, dva gospoda poslance.

Mhrenberg. Dekliška zveza ima pri podružnici Sv. Janeza na Suhem hribu v nedeljo, dne 29. marca, poučni shod.

Zavodnje. Tukajšnja zadruga za rejo bikov ima svoj 1. občni zbor v ponedeljek, dne 16. marca, ob 9. uri v mežnarici. Govori deželni živinorejski nadzornik gospod M. Jelovšek. Udite, pridite!

Dobje. Zelja, ki smo jo dolgo gojili, se nam bo izpolnila na praznik Marijinega Oznanjenja, dne 25. marca. Ta dan bode namreč stopilo v življenje naše izobraževalno društvo. Po drugem cerkvenem opraviu, pri katerem pridiguje dr. Hohnjec, bo ustanovni shod, na katerem bo govoril isti govornik kot zastopnik Slov. kršč. soc. zveze za Štajersko. Povabljeni odrasli, kakor tudi osebno mladina. Pridite!

Sv. Benedikt v Slov. gor. V imenu tukajšnjega bralnega društva bodi tem potom izrečena prisrčna zahvala sosednemu bralnemu društvu pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ki nam je dne 8. svečana blagohotno prepustilo svoje zabavne prostore za prireditve veselice v prid našemu novemu Društvenemu domu. Lepa hvala!

Daporje. V nedeljo, dne 15. marca, ima popoldne po večernicah Slovensko katoliško izobraževalno društvo shod. Predaval se bo o društvu „Samopomoč“ ali o zavarovanju za slučaj smrti.

Jarenina. V nedeljo, dne 22. marca, bo popoldne tukaj važen gospodarski sestanek, združen z občnim zborom Posojilnice. Govorita Vlad. Pušenjak in Žebot.

Sv. Jurij v Slov. gor. Ljzika Jež, mladenka v Jurjevškem dolu, je ob priliki pogreba tukajšnjega cerkvenega ključarja Lenarta Lorberja nabrala znesek 8 K kot dar Slovenski Straži. Hvala darovalcem!

Ivanjci. Za gornjeradgovski okraj se vrši v nedeljo, 15. marca, popoldne ob dveh veliki javno zborovanje. Kmečke Zveze pri gospodu Trstenjaku v Ivanjcih. Poročata naša poslance dr. Korošec in Reškar. Vsi kmetje prijazno vabljeni!

Koroško.

Celovski kolodvor. Izzivanje na tem kolodvoru traja naprej. Pred kratkim sta zahtevala dva gospoda iz Ljubljane vozni listek v slovenskem jeziku. A zadonel je na nju ušesa veličastni glas blagajničarke: „Versteh' nicht.“ Isto se je tudi zgodilo urédniku „Slovenca“, gospodu Štefetu. Kaj naj to pomeni na slovenskih tleh? Ali še ne bo konec tega že vsake-mu pametnemu človeku abotnega izzivanja? Da se Nemci sami kot „velik in viteški“ ne sramujejo teh malenkostnih sredstev!

Velik zgodovinski spomin. V sredo, dne 18. t. m., bo minilo ravno 500 let, odkar je bil Habsburžan Ernest Železni kot koroški vojvoda zadnjikrat v slovenskem jeziku na krnskem gradu slovesno ustoličen. To važno zgodovinsko dejstvo nam bo v sredo, dne 18. marca, ob 8. uri zvečer, v spomin poklical velečastiti gospod profesor dr. Gruden. Predaval bo namreč „O ustoličenju slovenskih vojvod in o slov. županih v preteklosti“ v Celovcu v veliki dvorani hotela Trabesinger.

Kranjsko.

Pri nadomestni deželnozborski volitvi na Notranjskem je bil včeraj z veliko večino izvoljen za dr. Žitnikovega naslednika v kranjskem deželnem zboru državni poslanec Gostinčar.

Primorsko.

Nov nemški tednik v Trstu. V soboto, dne 7. t. m., je prvič izšel nov nemški tržaški list „Triester Wochenpost“, katerega izdajatelj in odgovorni urednik je neki Helmut Hütter. Na uvodni strani pa razodeva list svoj program. Pravi, da ima namen, vse nemške stavke ob Adriji združiti proti napredujočemu slavizmu, katerega da so ojačile posebno še balkanske zmage. Vsako nadaljno oslavljenje laške-

ga elementa ob Adriji po mnenju tega lista pomeni tudi nazadovanje germanizma v prid slavizmu. V izvenavstrijskem političnem oziru se bo zavzemal za trozvezo. Sicer hoče biti povsem liberalen, ker računa s tem, da ob Adriji ni nemških krščanskih socijalcev.

Trst. Na trgovski šoli Revolteffa v Trstu je prišlo do preprirov med italijanskimi ter slovenskimi in hrvaškimi dijaki. Radi tega je ravnateljstvo predavanje prekinilo. Poslanec dr. Rybar je stavil v državnem zboru interpelacijo na naučnega ministra radi nasilnosti italijanskih dijakov proti jugoslovanskim.

Visoki gostje. V soboto, dne 7. t. m., zjutraj ob 9. uri, se je pripeljal z brzovlakom iz Dunaja v Miramar prestolonaslednik Fran Ferdinand s soprogo kneginjo Sofijo Hohenberg in otroci Sofijo, Maksom in Ernestom. Park v Miramaru je za časa šesttedenskega bivanja visoke gospode v gradu občinstvu nedostopen.

Hrvaška šola v Trstu. V petek, dne 6. t. m., je otvorilo hrvaško šolsko društvo v Trstu šolski vrtec. Za tem bo sledila v najkrajšem času otvoritev hrvaške ljudske šole. Napredujemo!

Dvorni poštni urad Miramar. S prihodom prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegove družine v Miramar se je otvoril v gradu dvorni poštni urad s popolno dnevno in nočno službo.

Narodno gospodarstvo.

Koliko donajajo premogovniki severne železnice? Upravni svet cesar Ferdinandove severne železnice je v svoji seji dne 6. t. m. odobril predloženo mu bilanco. Čisti dobiček znaša, všteti onega iz prejšnjega leta, 19.700.000 K. Skupna dividenda znaša 12%, 242.50 K; lanskega leta 232.50 K. Glavni delničar je med drugimi znani Rothschild, ki ima že sam čez 30.000 delnic. Vsaka delnica je pa vredna 5040 kron.

Književnost in umetnost.

Vsebina 2. zvezka „Glasnika najsvetejših src“: Novoletni načrti v naši škofiji. — Vrnitev orientalskih verskih ločin h katoliški edinosti. — Dürerjevi „Sv. Trije Kralji.“ — Češčenje presv. Srca Jezusovega po smrti bl. Marijete M. Alakok. — Sprejmi me v varstvo. — Pogleđ na planine. — Krasimo prestol božjega Srca Jezusovega. — Miroslav Ozanam, ustanovitelj družbe sv. Vincencija. — Boj za treznost. — Bolezen solnograškega kardinala. — Cezkveni vestnik. — Dopisi. — Namen apostolstva molitve. — Priporočbe v molitev. — Zahvale. — Priporočamo to pločta ceneni mesečnik.

Fays-ove pristne Sodsenske mineralne pastilje so se obnesle že skozi tri desetletja zoper kašelj, hripavost in katar. **Fays-ove** pristne Sodsenske mineralne pastilje — in le te! — se izdelujejo iz znanih od pamtiveka sem v rabi stoječih občinskih zdravilišč tople Soden ob T. **Fays-ove** pristne Sodsenske mineralne pastilje morate zahtevati, če hočete imeti najbolj učinkujoče soli iz imenovanega zdravilišča.

ŠOLA.

Dosedanji način šolskega obiskovanja nikakor ne odgovarja potrebam in željam našega ljudstva. Na deželni hodiijo otroci enako v šolo, kakor po mestih, ali je to prav? Gotovo ne! Mestni otrok ima komaj deset minut v šolo, na deželi dostikrat 1½ ure in še več; v mestih so stariši dostikrat veseli, da otroka ni doma, na deželi pa se ga najnujnejše rabi v hiši, na paši, ali pri pobiranju sadja, pa se ga ne sme doma obdržati niti pol dneva, da ne pride denarna kazen, ali pa zapor. Govoril sem v raznih krajih z ljudmi o načinu šolskega obiskovanja in povsod je ljudstvo navdušeno za poldnevni pođuk; tudi na političnih shodih so že večkrat zahtevali, da se izpolni njihova želja. Okrajni šolski sveti tudi že prav dobro poznajo to željo našega ljudstva, pa kaj je briga ljudstvo, posebno če tmajo v okrajnem šolskem svetu večino liberalci. In vendar bo enkrat se moralo ozreti tudi na to željo našega ljudstva. Vem, da ni upanja, da bi se to zgodilo v bližnji bodočnosti, a vendar bi bilo zelo dobro, če bi deželni šolski svet privolil vsaj v toliko, da se ne bi sililo krajnih šolskih svetov razširjati šole, dokler se končno ne reši tega perečega vprašanja. Da pa vendar enkrat pride do rešitve šolskih zadev, pa naj naše ljudstvo na shodih ne pozabi govoriti tudi o šoli in jasno povedati svoje zahteve. Ne bo sicer prav liberalnemu učitelstvu, pa ljudstvo in ljudska korist nam mora biti več kakor kak liberalen učitelj.

Razgled po svetu.

Iskatelji morskih zakladov. Francoski iskate-lji zakladov, ki jih je pred davnimi časi požrlo morje, so bili letošnje poletje ob francoski obali priđno

na delu. V gatreinarskem zalivu ob kanalski obali je pred tremi leti neki Lesenechal našel dve palici srebra s špansko označbo in letnico 1692. Začel je zasledovati zgodovino glede te najdbe in dognal, da se je na tem mestu pred več nego 200 leti potopila neka španska ladija z velikimi zakladi zlata in srebra. Lesenechal si je nato preskrbel dovoljenje mornariškega ministrstva za iskanje nadaljnjih ostankov tega zaklada, ter je sedaj že pričel z iskanjem. Neki drug morski zaklad, ki jako razvnama duhove, leži pri Ile de Re in ima to-le zgodovino: Grof de Sant Paul iz Vendeeje je za časa velike francoske revolucije pobegnil v Ameriko. Leta 1820 se je na trojadnici „Jeune Henri“ vračal zopet v domovino in peljal s seboj velike zaklade; cele zaboje zlata in pa drugih dragocenosti. Največje dragocenosti, zlato in diamante, je vsebovala velika omara, katere vrednosti se cenijo na več sto milijonov frankov. Ladija se je ob domači obali z vsemi dragocenostmi potopila, in sicer pri Ile d'Oleron, kjer so ribiči nes že našli več zabojev z zlatom in biseri. Velika omara pa je bila izgubljena in pozabljena, dokler se je ni spomnila dama iz grofovega rodu in jo leta 1898 začela iskati. Dolgotrajni potapljaški poizkusi so dognali, da se omara ne nahaja več na mestu, kjer se je bila ladija potopila, marveč jo je tok najbrže zanesel proti Ile de Re, kjer jo sedaj iščejo.

Nov slovenski dnevnik. V Trstu je začel izhajati nov slovenski dnevnik „Jugoslavija.“ Svoje narodno stališče označuje tako-le: „Smatramo narodno vprašanje za najvažnejše vprašanje, kateremu se i morajo podrediti vsa druga vprašanja. Zastopali bomo stališče, da smo Slovenci, Hrvači in Srbi en narod, razdeljen na tri različna imena vsled zgodovinskih prilik in tujih, nam sovražnih uplivov. Globoko uverjeni, da je izvor vse naše narodne bede v naši razcepljenosti in razdelitvi na toliko upravnih teles, bomo z vso vmeno zagovarjali misel združenja Jugoslovancov v eno upravno državnoopravno skupino v mejah federativne habsburške monarhije.“ — Sicer pa hoče list stati nad vsemi slovenskimi strankami.

Zveza hrvaških kopališč ob Adriji. V Novu se je vršilo zborovanje, na katerem se je ustanovila zveza hrvaških kopališč ob Adriji. Zvezi so pristopili kraji: Novi, Selce, Senj, Cirkvenica, Jablanac in Kraljevica. Zveza je sklenila takoj pričeti s potrebno reklamo za vsa mesta hrvaškega Primorja. Zveza ima svoj sedež v Novu.

Strašna revščina brezposelnih v Ameriki. Radi neznosnih vremenskih razmer vlada v New-Jorku neizmerna beda. Ljudje nič ne zaslužijo. Delavci zahtevajo, da bi se jim dalo bivališče v cerkvah. In pri vsem tem se še dobi pri nas kak človek, ki sanjari o ameriškem dolce far niente.

Influenca, z vsemi svojimi čisto zhi posledicami, se zopet pojavlja. Vsak katar in nahod naj se smatra za nekaj resnega. Ni pa sredstva, ki bi bilo primernejše zdravilno sredstvo, kakor je „Sirolin Roche“, ki je prijetnega okusa; dobi se v lekarni.

Sušec je zelo nestalen, pa tudi zelo nevaren mesec, ker se v njem poslavlja zima. Sneg, ostri vetrovi, gorko solnce, vse se čisto menjava v enem dnevu. Kako se naj oblačiš? Zimska obleka je že pretopla, spomladanska je pa še prehladna. Če si hočeš v tako nevarnih dneh ohraniti svoje zdravje, sezi po „Faysovih“ pristnih mineralnih Sodenskih pastiljah!

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

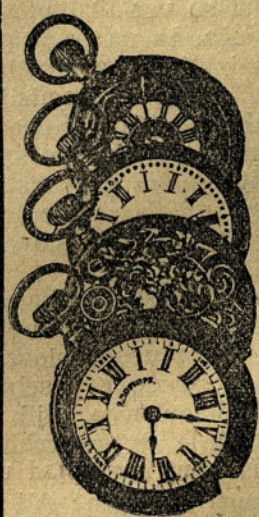
je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racijonelnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska mila „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani . . . 4—
14 karatne zlate ure za gospode . . . 40—
Srebrne ure . . . K 6-50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi . . . 9-50
Prstne tula ure dvojno pokrovo . . . 13—
Ploščnate ure iz kovine . . . 6—
Srebrni pancer-verižice . . . 2—
14 karatne zlate verižice . . . 20—
Amerikanske zlate double-ure . . . 10—
Goldin Roskopf ure . . . 4—
Prave železničarske Roskopf-patent.
Prava nikeln. točno na min. idoč . . . K 5—
14 karatne zlate ženske ure . . . 19—
Viseče stenske ure na nihala . . . 10-80
Kuhinjske ure . . . 2-40
ke . . . 3—
ezvojnim p zvoncem . . . 8-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Važen oglas Slov. Straže. Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zamore obogatiti le s srečko!

Turška srečka

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov. ker vsake srečke mora zadeti najmanj 400 frankov. ker je tedaj za njo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra že dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 v. in ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Prihodno žrebanje se vrši dne 1. aprila 1914.

Ena turška srečka in ena srečka italjanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron.

Pojasnili daje in naročila sprejema za Slov. Stražo g. Val. Urbančič, Ljubljana 4. Sprejmejo se marljivi sodelavci pod ugodnimi pogoji.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zjamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotržcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

Manjše kmečko posestvo s hišo in 2-6 oralov zemlje se išče v mariborski okolici v najem. Ponudbe na upravništvo „Straže.“

Darujte za Slov. Stražo!

KDOR
je s svojim
želodcem
in črevom
nezadovoljen
jemlje najredno nekaj časa
D' med Trauba želodčni prašek

GASTRICIN

Učinek presenetljiv
Dobi se v vseh apotekah.
Velika skatija stane 3 Kr.
GLAVNA ZALOGA:
Sternapoteka, Dunaj, IV.
Favoritenstrasse 25.
Prospekti gratis in franco.
Zdravniki dbe za poskušnjo GASTRICIN brezplačno!

V Mariboru se dobi v lekarnah:
Fr. Prullja, E. Taborsky-a nasl.
Wolf, Al. Sirak-a, V. Savost-a in
V. König-a.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštine prosto. Svetovna trdka. Na tisoče zahval.

Naznanilo.

Zavod šolskih sester v Mariboru naznanja, da se III. 3mesečni tečaj za kuho in gospodinjstvo začne 15. aprila ter vabi dekleta, ki žele v tej stroki izobrazbe, da se udeležijo pouka. Vse, kolikor jih je bilo doslej v šoli, so prav zadovoljne, ker so se v kratkem času veliko naučile. Pouk je v slovenskem in nemškem jeziku. Natančnejša pojasnila daje vodstvo zavoda v Mariboru. 16

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašina in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Trgovina z špecerijskim blagom

Solidna postrežba.

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Ivan Ravnikar, Celje, Graška ul. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena, n. pr. jamčeno domačo deteljo, nemško deteljo, peso, rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična semena o o o o od znane trdke Mauthner. o o o o

Glavna zaloga vrvarskega blaga

Vedno sveže žgana kava.

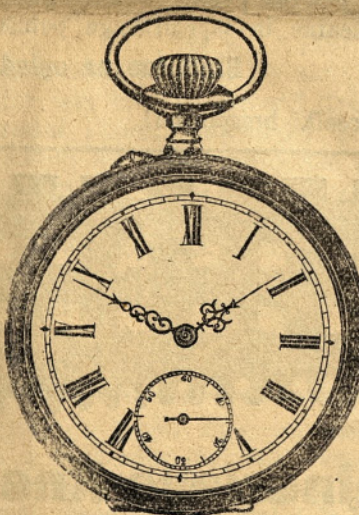
Glavna zaloga oljnatih barv

Sobarica, priprosta že v letih, z dobrimi spričevali, se išče do 15. marca Kje, pove upravništvo lista. 19

Kupim neposredno vsako množino rumenega voska in voščin po najboljši ceni Avg. Günther, belilnica voska na parov v Slovenjgradcu. 13

Pozor! URE

repasirane s pismenim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—
Pristna srebr. ura ženska K 7.—
Pristna srebrna verižica K 2.—
Pristna srebrna verižica
damska K 3-40
Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!
Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39

Golsčca in debeli vrat
se odstraniti na prav zanesljiv način brez joda, brez medicine že v nekaterih dneh. Pišite na: „Paracesus“ kem. labor. Sternberg Moravsko. Pismu priložite dve znamki po 10 vin. 228

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

Franc Kolenc Celje, Narodni dom.

Pristno domače deteljno seme
vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti ter vedno sveže špecerijsko blago dobite po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruga ali ne in jih obrestuje po **5%** Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4¹/₂%

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. t. d. je

SIROLIN "Roche"

koč dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša in odстранjuje obolelosti sopl v primeroma kratkem času.

Je jako slasten, tek prouzročuje in učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Izvirni zavoja K. 4. - se dobi v vseh lekarnah.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavarovanjem

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. pol. št. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršim vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju
Gospodska ulica 5.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapciranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

30.000 parov čevljev

razprodam vsled preobile zaloge le za tovarniško ceno, dokler bo kaj zaloge. Nudi se torej najboljša prilika vsakemu naročniku, da si nabavi po ceni dobre čevlje. Razpošiljam visoke čevlje na zadrgo za moške in ženske eleg. fazona iz črnega trpežnega usnja z močnimi podplati kakor kaže slika, ducat za K 60.—, za par K 5.50. Ženski zimski suknjeni čevlji obšiti z usnjem in močnimi podplati zelo toplo podloženi ducat za K 65.—, par za K 6.—. Trpežni vojaški čevlji za hribolazce iz najboljšega surovoga usnja popolnoma okovani, ducat za K 95.—, par za K 9.—. Prvo vrstni lakasti čevlji za moške K 10.—, za ženske K 8.50. Lastni izdelek v že 30 let obstoječi tovarni. Kot mera zadostuje številka ali dolgost v centimetrih. Zamena dovoljena. Razpošilja po povzetju: I. že 30 let obstoječa tovarna čevljev, J. Vašatko, mesto Ždar, Morava N.

Kdor še ne pozna Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, kupi naj si je zdaj en zavoja in naj jo poskusi.

Za izdelovanje te, že 23 let priljubljene in priznane najboljše kavine pijače je bila zgrajena nova velika tvornica. Z najmodernejšimi stroji in najboljšo napravo se je slovito Kathreinerjevo postopanje za izdelovanje „pristnega Kathreinerja“ še nadalje izboljšalo.

Če je bila Kathreinerjeva že vedno od najboljšega najboljše, tedaj prekaša v dovršeni sličnosti okusa zrnate kave sedaj sama sebe.

Aromatična, izdatna, krepka, pri tem zdrava in poceni: Je Kathreinerjeva.